

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

МАКСИМОВА ІРИНА ІГОРІВНА

Допускається до захисту:

В.о. завідувача кафедри
міжнародних відносин і зовнішньої політики,

к.і.н., доц. _____ І.В. Богінська

« _____ » _____ 20__ р.

МЕДІА ОБРАЗ БРИТАНСЬКОЇ МОНАРХІЇ ТА КОРОЛІВСЬКОЇ РОДИНИ

Спеціальність 291

«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Кваліфікаційна (бакалаврська) робота

Керівник:

Богінська І.В., в.о. завідувача кафедри
міжнародних відносин і зовнішньої політики,
к.і.н., доцент

Оцінка: ____/____/____

(бали за шкалою ЄТКС/ за національною шкалою)

Голова ЄК _____

(підпис)

Вінниця 2021

АНОТАЦІЯ

Максимова І.І. Медіа образ британської монархії та королівської родини. Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, 2021.

У кваліфікаційній (бакалаврській роботі) досліджено характерні ознаки та особливості медіа образу британської монархії та королівської родини, роль ЗМІ у його створенні. Порівняно образ королеви Єлизавети II та членів її сім'ї в британських та американських засобах масової інформації і соціальних мережах самих суб'єктів. Показано, як монархія переживає сучасні кризи, як працює на свій імідж в таких умовах та як вони висвітлюються в медіа. Нарешті виявлено, як змінюються настрої громадськості по відношенню до королівської родини, іноді це відбувається під впливом публікацій в ЗМІ.

Ключові слова: медіа, медіа образ, ЗМІ, монархія, королева, королівська родина.

62с., 52 джерела.

Бібліограф.: 64 найменувань

ABSTRACT

Maksymova I. Media image of the British monarchy and the royal family. Specialty 291 "International Relations, Public Communications and Regional Studies". Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia, 2021.

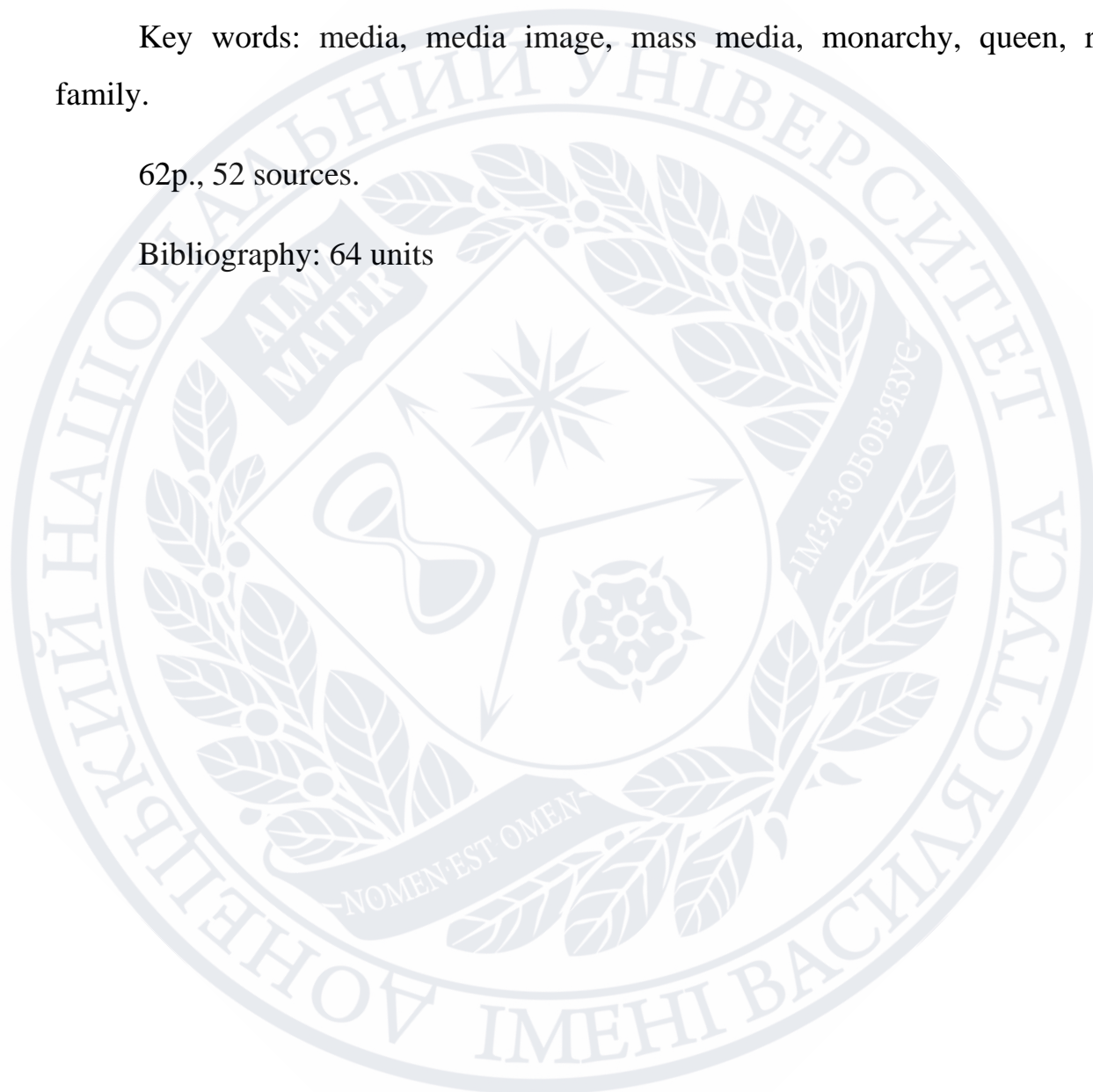
In the qualification (bachelor's thesis) the place of the media in the formation of the image of the British monarchy and the royal family and what it is is studied. The image of Queen Elizabeth II and members of her family in the British and

American media and social networks of the subjects themselves has been compared. It shows how the monarchy is experiencing modern crises, how it works on its image in such conditions and how they are covered in the media. Finally, it has been revealed how public attitudes towards the royal family are changing, sometimes under the influence of the media.

Key words: media, media image, mass media, monarchy, queen, royal family.

62p., 52 sources.

Bibliography: 64 units

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. МЕДІА ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ БРИТАНСЬКОЇ МОНАРХІЇ.....	11
1.1. Медіа як джерела інформації та засіб комунікації. Медіаобраз.....	11
1.2. Сутність поняття медіа образу британської монархії.....	13
РОЗДІЛ 2. МЕДІАПЛАТФОРМИ ТА МЕДІАПРИЙОМИ СТВОРЕННЯ ОБРАЗУ КОРОЛІВСЬКОЇ РОДИНИ	18
2.1. Американський медійний дискурс про королівську родину.....	18
2.2. Медіа дискурс британських ЗМІ про Її Величність та королівську родину.....	21
2.3. Самопрезентація членів королівської родини у соціальних мережах.....	26
РОЗДІЛ 3. ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕДІАОБРАЗУ КОРОЛІВСЬКОЇ РОДИНИ.....	30
3.1. Висвітлення та оцінка ЗМІ подій, пов'язаних з відмовою від королівських обов'язків герцогів Сассекських.....	30
3.2. Особливості самопрезентації образу монархії в умовах пандемії COVID-19.....	34
РОЗДІЛ 4. СТАВЛЕННЯ БРИТАНЦІВ ДО КОРОЛІВСЬКОЇ РОДИНИ.....	40
4.1. Порівняльний аналіз опитувань громадян Великої Британії в роки правління Єлизавети II щодо ставлення до королеви та членів її сім'ї.....	40
4.2. Образ королівської родини в очах громадян держави станом на 2018 – 2021 роки.....	45
ВИСНОВКИ.....	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	56

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Попри дискусії, часом палкі, навколо інституту монархії, він залишається популярним і підтримується більшістю британців. Це пов'язано з гнучкістю і адаптивністю цього інституту, а також підтримкою з боку королівської родини, яка працює на його імідж. Однак, не можна заперечувати і того, що неабияке значення у формуванні образу і залученні зацікавленості до Єлизавети II та її сім'ї у сучасному світі відіграють медіа, які нині наповнюють життя кожного з нас. Про Кейт Міддлтон, принців Уільяма і Гаррі, принца Чарльза, Меган Маркл і, звичайно ж, королеву Єлизавету II засоби масової інформації в межах і за межами Королівства повідомляють кожен день. Попит народжує пропозицію. Читачі цікавляться весіллями представників королівської сім'ї, приміряють на себе їх образи, по черзі порівнюють стилі Меган Маркл зі стилем Кейт Міддлтон, а іноді звертають увагу на схожість обраних ними образів з модними уподобаннями принцеси Діани. Ну і, звичайно, стежать за новинами повсякденного життя членів королівської сім'ї Великої Британії.

Нині, коли родина королеви переживає важкі часи – скандал, пов'язаний з герцогами Сассекськими, їх зречення та переїзд, смерть герцога Единбурзького Філіпа, а також пандемія по всьому світу, що торкнулася і їх – до кожного з них прикута особлива увага медіа, а образ стає все більш неоднозначним, набуває певної упередженості з боку ЗМІ, і всім їм доводиться ще більше працювати, щоб зберегти «світле обличчя» монархії, в тому числі за допомогою своїх соціальних мереж.

Тож, актуальність даної роботи полягає саме у визначенні сучасного медіа образу британської монархії в умовах пандемії на тлі так званого «розколу» в королівській сім'ї, порівнянні цього образу в британських, американських ЗМІ та сторінках у соціальних мережах самих суб'єктів і аналізі, як змінюється думка громадськості та їх бачення «верхівки» держави під впливом того, що вони дізнаються від мас-медіа.

Мета – визначити тенденції сприйняття британської монархії та королівської родини в медіа. Реалізація мети передбачає вирішення наступних завдань:

- Ознайомитися з поняттям медіа образу в цілому та королівської родини зокрема;
- Визначити образ британської монархії в медіа Британії, показати, як він створюється;
- Ознайомитися з образом королівської сім'ї в американських ЗМІ;
- Визначити характерні риси, що становлять тенденції подання образу королівської сім'ї Великої Британії;
- Порівняти характеристики образу монархії і королівської родини у ЗМІ з тими, які формують та подають самі суб'єкти;
- Виявити зміни в масовій свідомості британців (через соц. дослідження) через тенденції подання сім'ї у медіа;
- Виявити, на скільки саме ЗМІ досліджуваних держав є вільними та неупередженими у поданні інформації, що стосується королівської родини.

Об'єкт дослідження - інститут британської монархії в ХХІ столітті.

Предмет дослідження – образ монархії та королівської родини Великої Британії в медіа.

Стан наукового дослідження проблеми: Звертаючись до історіографії з даної теми, автором було поділено літературу на такі групи: до першої групи належать дослідження, пов'язані з життям королеви Єлизавети II і членів королівської родини таких авторів як С. Бредфорд [4], А. Полякова [24], Дж. Кэмпбелл [12]. До другої групи належать дослідження щодо впливу засобів масової інформації на сім'ю з соціологічного аспекту на матеріалах англomовних медіа текстів, проблему яких висвітлюють такі вчені як Е. Zaperta [64], М. Clarke [32], М. Sonkova [53]. Третя група дослідників вказали на гучні події і скандали навколо британської монархії, дослідили

А.Полякова[25], М. Ангелова [3], Г.С.Остапенко [17]. Четверта група дослідження стосується характеристики медіа в цілому та стосовно королівської родини зокрема, висвітлює N. Blaine [34], M. Billing [31].

Характеристика джерел. За походженням джерела діляться на наступні групи:

- сторінки в соціальних мережах, виступи та промови Королеви та членів королівської родини, з приводу тих чи інших значних, відомих подій досліджуваних років
- кіно, відео - матеріали, які відображають особливості життя, місце та роль королівської родини у суспільстві тощо
- власне статті засобів масової інформації, що висвітлюють події королівського життя і є основним джерелом інформації.

Найбільший внесок в дану кваліфікаційну роботу вносять саме засоби масової інформації, що висвітлюють повсякденну діяльність королеви і членів королівської сім'ї, а також, що є найважливішою метою дослідження, показують їх з обох сторін, як всім відомої «світлої» так і не надто приємної, та як ця похвала чи критика впливають на імідж королівської родини. А також вони дають уявлення про упередженість та ставлення самих ЗМІ до членів королівської родини та подій, що найбільш тісно з ними пов'язані. Серед них: документальні кінофільми, відео-матеріали, офіційні сайти (королівського дому; новинних каналів BBC, The Telegraph та інш., королівська сторінка відеоматеріалів каналу YouTube) [46-49].

В основному використовувались певні періодичні видання Сполученого королівства. До останніх відносяться найбільші британські газети: The Times [54, 59], The Telegraph [6, 38, 39], The Guardian [26, 30, 50], BBC News [1-2, 13, 42]. Також були залучені матеріали американського походження для порівняння точок зору стосовно королівської родини:

Значну роль в написанні даної курсової роботи зіграли соціологічні опитування, що проводились для визначення думок і поглядів британців на ті чи інші події та членів королівської сім'ї, такі як: Ipsos MORI [39-41], ComRes / CNN[50], The Guardian [26], YouGov [61-63], The Times [9].

Чималу роль в написанні даної курсової роботи зіграли промови та виступи Королеви Єлизавети II та членів королівської родини, а також їх сторінки в соціальних мережах, в особливості принца Гаррі та Меган Маркл, що надавали свою позицію та бачення тієї чи іншої події і дозволяли висвітлити дану тему з внутрішньої точки зору [18-23].

Методи дослідження. Дане наукове дослідження здійснювалося за допомогою значної кількості загальнонаукових та спеціальних політологічних підходів та методів. У науковій роботі використовуються:

- діалектичний підхід, так як він полягає у сприйнятті міжнародних відносин як динамічної системи, що перебуває у стані постійного руху і розвитку, доводить історичний аспект проблеми, формування образу британської королівської родини відбувалось поступово - у різний час цей образ був як позитивним, так і негативним, і саме завдяки зростанню кількості і впливовості мас – медіа, її популярність досягла сучасного апогею.
- біхевіористський підхід, за допомогою якого можна було дослідити як змінювався образ британської королівської родини під впливом ЗМІ та реакції британського населення;

Серед методів найбільше значення мали:

- історико – порівняльний метод, що дав змогу виділити основні фактори, що впливали на формування іміджу та образу британської королівської родини;
- метод контент-аналізу, який дозволяє дослідити і проаналізувати погляди різноманітних ЗМІ Сполученого Королівства на ту чи іншу новину, пов'язану з главою держави і її сім'ю;

- івент – аналіз, що використовується для опрацювання даної публічної інформації, і дає змогу визначити та систематизувати дії як членів королівської сім'ї, та позиції мас – медіа, що їх висвітлюють.

Наукова новизна полягає у комплексному дослідженні мас – медіа як явища, що відіграє значну роль у формуванні образу королівської родини Великої Британії.

Теоретичне та/або практичне значення одержаних результатів - матеріали та напрацювання кваліфікаційної роботи можуть використовуватися студентами при підготовці доповідей на наукових викладацько-студентських конференціях, а також при підготовці студентів до лекційних та семінарських занять. Крім того, результати даної роботи можуть слугувати фундаментом для подальшого дослідження тематики, яка є досить широкою і потребує поглибленого вивчення.

Апробація результатів дослідження. Дослідження було представлено на англomовній 5-й Міжнародній науковій конференції «Topical issues of humanities, technical and natural sciences». У роботі під назвою «British media as an instrument for creating an Image of the royal family» («Британські медіа як інструмент створення образу королівської родини»), 25 березня 2021 року, подається характеристика та аналіз найбільш висвітлених та скандальних подій королівської родини, які так люблять британські ЗМІ. Був проведений порівняльний аналіз на основі опитувань населення, а саме: як на їх свідомість впливає те, що вони читають про своїх "кумирів". Крім того, у статті описується, який вплив мають засоби масової інформації на королеву та її близьких (особлива увага приділяється так званому «ефекту принцеси Діани»).

Структура кваліфікаційної (бакалаврської) роботи обумовлена змістом, порушеною проблемою, предметом і методами дослідження. Робота складається зі вступу, чотирьох розділів, кожен з яких має розподіл на підрозділи, висновки, список використаних джерел та літератури. Повний

обсяг кваліфікаційної роботи становить 62 сторінки. Загальний обсяг тексту – 55 сторінок. Кількість використаних джерел та літератури – 64.

РОЗДІЛ 1. МЕДІА ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ БРИТАНСЬКОЇ МОНАРХІЇ

1.1. Медіа як джерела інформації та засіб комунікації. Медіаобраз

Засоби масової інформації є основою процесів комунікації в сучасному суспільстві. ЗМІ, які, як правило, вважаються основними джерелами інформації про поточні світові події та про політичні та соціальні справи, мають величезну потенційну силу і вплив на представлення світу конкретними способами та, в свою чергу, сприяння формуванню конкретних поглядів та думок серед громадськості.

Всі ми так чи інакше знаходимось під впливом мас-медіа. Однак, одна справа коли кожен з нас щодня читає, дивиться, слухає новини про різні події з різних куточків планети, - особливу цікавість при цьому викликають сенсації та скандали про певних знаменитих осіб, інша ж справа, коли ми самі стаємо об'єктами обговорень, осуду та вихваляння на всіх таблоїдах. Більше того, іноді трапляється й таке, що ця особлива увага переростає у справжні переслідування і не залишає шансу ні для якого приватного життя. Саме така доля, ще з давніх часів, спіткала монарха Сполученого Королівства і всіх, без винятку, членів британської королівської родини.

Сьогодні ЗМІ з усього світу відстежують кожен крок королівської сім'ї, як вдалий, так і невдалий, і тому їм просто необхідно «тримати обличчя» не тільки на публіці, а й на самоті, щоб зберегти той позитивний імідж монархії, який формувався так довго.

Крім того, члени королівської родини розуміють, що веб-сайти, соціальні мережі та таблоїдна преса часто розглядаються як прояви популярної культури. Здебільшого це пов'язано зі збільшенням кількості осіб, які використовують ці форми медіа як джерела інформації []. Саме тому вони зберігають комунікацію з журналістами і намагаються відслідковувати все, що про них пишуть, та ведуть власні блоги і сторінки у

соціальних мережах, щоб бути ближчими до громадян держави і не тільки зберігати обличчя перед публікою, а й висловлювати власну думку чи бачення на ту чи іншу подію [18, 19, 20, 22].

Важливим аспектом даної роботи є визначення, яким є медіа образ королеви і її родини, як він створюється, та виявлення можливих суперечностей у цьому образі між засобами масової інформації різних держав та самих суб'єктів. Для цього необхідно, перш за все, розібратися в поняттях «образ» та «медіа», а в їх глобальному вимірі обрати ті, що найкраще підійдуть для аналізу зазначеної теми.

Медіа слід визначати як широке поняття, яке включає в себе всю сукупність інформаційних засобів і прийомів для передачі споживачам повідомлення (друковане слово, музична композиція, радіопередача і т.п.) у тій чи іншій формі [35]. Його сутність полягає в тому, що медіа охоплюють чималі маси населення (звідси – «мас-медіа»), не лише поширюючи новини, дані і т.д., а й мають певний вплив на формування свідомості цих мас[]. Вони включають в себе різноманітну кількість засобів передачі інформації, але відповідно даного дослідження слід виділити такі, що мають найбільше значення для окреслення створюваного ними образу британських королівських осіб. Серед них:

- Засоби масової інформації (ЗМІ) – періодичні видання, що найбільш детально описують ту чи іншу подію, щоб виявити наскільки вони були в цьому зацікавлені, упереджені чи неупереджені тощо;
- Відео-матеріали (YouTube канали, документальні фільми), які дозволяють виявити якісь деталі та дозволяють більш точно виявити «настрій» і забарвлення, з яким події, пов'язанні з королівською родиною подаються громадськості;
- Соціальні медіа - засоби комунікації груп спільнот між собою (персональні сайти, блоги, соціальні мережі членів королівської

родини), що допоможуть дізнатися, як себе позиціонують на своїх сторінках самі суб'єкти, що кажуть стосовно тієї чи іншої події.

Образ формується під впливом поведінки, вчинків, а також літератури і ЗМІ шляхом емоційного впливу [35].

Варто зауважити, що для порівняння образу королівської родини, який створюється ЗМІ, було обрано не лише британські видання, а й американські (такі як Washington Post, New York Times, Bloomers), так як саме на їх таблоїдах можна часто зустріти гучні заголовки про королеву та її сім'ю, що пов'язані, передусім, з переїздом колишніх герцогів Сассекських до Сполучених Штатів Америки та скандалу, що має місце довкола постаті Меган Маркл.

Отже, можна сказати, що медіа образом називається сукупність емоційних і раціональних уявлень, заснованих на інформації, одержуваної з ЗМІ. У вузькому понятті медіа образом можна вважати образ реальності, що конструюється у всіх текстах, створених в медіа просторі журналістами, блогерами, інтернет-користувачами і т.д. Медіа образ являє собою одну з форм існування масової свідомості в медіакомунікації. Це найсильніший інструмент впливу на громадську думку.

1.2. Сутність поняття медіа образу британської монархії

Через Британську Співдружність монархія відома у світовому масштабі і повинна бути доступною для всіх, у будь-якому місці та в будь-який час. Це гарантується присутністю в Інтернеті „фірми” - загальноновживаного поняття для британської королівської сім'ї - за допомогою якої інформація може бути негайно змінена та оновлена [1].

Принципова зміна відносин між Британською королівською родиною та громадськістю супроводжувалась та підтримувалась появою засобів

масової інформації, тобто кіно та популярної преси. Часто трансляція коронації Єлизавети II у 1953 році розглядається як прорив телебачення, оскільки високі показники перегляду були надзвичайно вражаючими і таким чином ледь не вперше об'єднали все суспільство навколо церемонії - не лише тих, кому доступно було споглядати її власними очима, перебуваючи на місці, а й з екранів телебачення за кілометри звідти [3]. Можна стверджувати, що це явище продовжується і донині, пов'язуючи всю британську націю, не лише Великобританії, а й інших країн. Об'єднуючий характер телебачення ще більше посилюється тим фактом, що спільнота телевізійних глядачів має однаковий доступ до певних подій, що зазвичай є обмеженими для спостерігачів [5].

Тут слід згадати, що у далекому вже 1997 році королева дала старт першому в історії інтернет-сайту британської монархії. Після цього королівська сім'я освоїла YouTube, Facebook, Twitter і Instagram. У російськомовному Twitter їй придумали ласкаво-любовний тег #babaliza, а в британському з'явився пародійний аккаунт Queen_UK з саркастичними коментарями поточних подій «як би очима королеви», у якого 1,6 млн передплатників [21].

Очевидно, королева не пише і не стежить постійно за всіма цими каналами сучасних комунікацій. Проте, в свої «за 90» вона тримає руку на пульсі і йде в ногу з часом. Вона без запинки говорить в промовах про «ширококутний інтернет» і «кібербезпеку» [28]. В одному з різдвяних телезвернень, тексти яких вона пише сама, а не зачитує написане їй урядом, вона зізналася, що не хоче бути «бабусею з кам'яного віку» [12]. Королева слухає і вчиться, постійно дізнається щось нове, а слідом за нею модернізується і монархія. В цьому і секрет їх - монархії і королеви - довголіття.

Однак прихильність до інституту монархії є результатом не лише тривалого правління нинішнього монарха – королеви Єлизавети II, але й

вигідних і суперечливих стосунків із ЗМІ. Випадок королеви Вікторії, яка уникала публічних виступів після смерті чоловіка, і тому зазнала зменшення популярності, показавши, що наявність королівського статусу не викликає автоматично позитивної поваги та репутації [13]. Це, швидше, залежить від зображення королівських осіб в суспільному контексті, яке в основному відбувається завдяки належній ефективності засобів масової інформації. Тим не менше, ці відносини не слід розглядати виключно позитивно, оскільки ЗМІ доволі часто можуть спотворювати інформацію про членів родини, як це було в дні, що відбулися до випадкової смерті Діани, принцеси Уельської – тоді, як досі пам'ятають усі, принцеса зазнавала тривалих переслідувань і утисків медіа, що неухильно стежили за кожним її кроком, коментували кожен вчинок, слово, навіть зовнішній вигляд, неухильно обговорювали її розрив з принцом Чарльзом та будь – які реакції на це, що, врешті решт, призвело до трагічної аварії, в якій загинула британська улюблениця і звинуваченнях суспільства в катастрофі саме надокучливих засобів масової інформації [17].

Біограф королеви Роберт Лейсі стверджує, що на монархію «будуть дивитись у першу чергу з точки зору не конкретних політичних криз, а способу адаптації монархії до засобів масової інформації» [25]. Більше того, можна простежити, що монархія також чітко пристосована до бажань людей, оскільки вона демонструє однозначні ознаки характеристик середнього класу, наприклад у випадку досить незалежного життя герцога та герцогині Кембриджських на Уельському острові Енглсі та бажанню герцогів Сассекських відділитися від родини. Хоча на це часто дивляться з критичної точки зору, більшість громадян вважають цей факт позитивною рисою британської королівської сім'ї, оскільки багато її членів не відразу беруть на себе королівські обов'язки, та можуть продемонструвати професійну кар'єру – робота герцога Кембриджського як рятувального пілота в Королівських ВПС або кар'єра графині Уессекс у зв'язках з громадськістю [36].

Кожен член родини, кожен рух чи слово, добре чи погане, є об'єктом пильного нагляду засобів масової інформації, що привертає увагу всього світу. У століття глобальної інформації сучасне суспільство завжди знаходиться під впливом постійних інформаційних потоків, більша частина яких поширюється по каналах ЗМІ. Це потрапляння в центр уваги засобів масової інформації має свої приємні наслідки: відбувається постійний піар та створюється імідж королеви та власне монархії. Її Величність одного разу сказала: «Мене потрібно побачити, щоб мені повірили» [3].

Варто зауважити, що й інші члени британської монархії розуміють важливість бути впізнаними та близькими. Вони є одними з найбільш фотографованих людей в світі, від історичних державних подій до особистих сімейних моментів, якими вони хочуть поділитися з нацією. Пристрасть королівської сім'ї до фотографії - це не тільки легкі розваги, а й ключ до виживання британської монархії. Прикладом цього може слугувати виставка «Життя крізь королівську лінзу» в Кенсингтонському палаці, що відбулась у травні 2020 року [38]. Виставка показала, як раннє поширення фотографії мало вирішальне значення для підвищення популярності монархії в традиції, яку її члени дотримуються до наших днів. Вона включала в себе сімейні фотоальбоми, які ніколи раніше не публікувалися, а також нове зображення королеви і герцога Единбурзького, яке раніше вважалося занадто особистим для публікації. Всі відповідні члени сучасної королівської сім'ї дали дозвіл на використання своїх зображень, в той час як королева дозволила використати експонати з Королівської колекції.

Наявний був навіть розділ «Монархія і ЗМІ» у якому відвідувачі мали змогу побачити знімки Діани, принцеси Уельської і її сина принца Гаррі, що йдуть по мінних полях в Анголі з різницею в десятиліття, а також широке зображення крила Ліндо, де преса і публіка з нетерпінням чекають принца зовні.

Організатори виставки планували показати, як особливе ставлення британської королівської родини до фотографії, розповсюдження знімків та їх робота із засобами масової інформації призвели до того, що вони досягли балансу між близькістю до народу і притаманною їм статусом пишноти, традиціями та інноваціями [38].

Клаудія Акотт Вільямс, куратор Історичних королівських палаців, сказала, що виставка досліджує, чому британська монархія вижила, в той час як інші по всій Європі впали, підкресливши, що фотографія була «життєво важливою» для їхнього успіху [39].

Таким чином, поняття медіа образу британської королівської родини є зовсім не сучасним явищем, а набуло свого значення ще задовго до народження усіма улюбленої нинішньої королеви Єлизавети II. Проте саме вона робила і досі робить все, щоб цей образ залишався позитивним, залишаючись на виду у народу, ідучи в ногу з часом, модернізуючи вічний інститут монархії, підтримуючи його імідж. Вона розуміє, що у наші дні медіа має чималий вплив на суспільство, тому намагається співпрацювати та налагоджувати зв'язки з засобами масової інформації, а також створюючи королівські сайти та сторінки у соціальних мережах, щоб бути ближчою до народу. Це ж роблять й інші члени королівської родини. Вони спілкуються з громадянами держави, діляться особистими фотографії, влаштовують та підтримують виставки, розкриваючи різні сторони свого життя. Звісно, трапляються і конфлікти між ЗМІ та сім'єю королеви, що іноді перепливають у трагедії та псують образ родини, а це доводить, що він був і залишається досить неоднозначним.

РОЗДІЛ 2. МЕДІАПЛАТФОРМИ ТА МЕДІАПРИЙОМИ СТВОРЕННЯ ОБРАЗУ КОРОЛІВСЬКОЇ РОДИНИ

2.1. Американський медійний дискурс про королівську родину

Слідкуючи за життям британської королівської родини, неможливо не помітити тенденцію збільшення кількості новин про неї в американських мас медіа. Пов'язано це, перш за все, з переїздом принца Гаррі та його дружини Меган Маркл з сином до США після складання з себе королівських обов'язків і титулів. Очевидно, що тепер, коли ситуація набула міжконтинентального значення, вона прикула до себе увагу громадян та преси обох держав. Цікавим фактом є те, що аналізуючи інформацію на сторінках американських видань, можна помітити, що вони доволі часто описують вчинки та слова герцогині Сассекської, ніби як виправдовуючи її, подають ситуацію з іншої точки зору, ніж це роблять британські ЗМІ. До прикладу, The New York Times часто звертає увагу на питання раси:

«У Британії навколо раси дуже велике мовчання. Для чорношкірих і британців змішаної раси опис проблем сім'ї Меган нагадало знайомі і часто болючі переживання, про які рідко говорять. Звіт Меган про расизм в королівській родині, зроблений минулого тижня в плетеному кріслі біля особняка в Каліфорнії, не просто відкрив нові рани в Букінгемському палаці. Це також поставило під сумнів, чи були сім'я і, навіть, країна такими ж відкритими до чорношкірих, як її весілля в 2018 році сигналізувало, що вони можуть бути такими» [33].

Для ЗМІ та громадян опис Меган того, що один або кілька її родичів турбувалися про колір шкіри її сина Арчі, нагадало про расизм, з яким вони теж зіткнулися в своїх сім'ях і за їх межами. Як і королівська родина, британські ЗМІ теж часто здавалися чорношкірим британцям і американцям створеними для білої аудиторії. Полеміка з приводу інтерв'ю викликала особливо трансатлантичну війну - між американською звичкою прямо

говорити про расу і британською звичкою приховувати це. У одній з публікацій The New York Times репортер зазначає, висловлюючи власну думку:

«Прихильники монархії хочуть про це читати, противники монархії хочуть це засуджувати, а ті, хто посередині, просто хочуть знати, про що всі говорять. Щоб зберегти свою владу, монархія ретельно вибудовує баланс видимого і невидимого у своїх стосунках із зовнішнім світом. Щоб не потрапити під вогонь критики, якусь частину свого життя інститут ретельно приховує. І сповідь Гаррі та Меган в інтерв'ю загрожує порушити цей баланс» [16].

Виокремлюючи та досліджуючи публікації в американських виданнях можна помітити тенденцію, що журналісти доволі часто займають якусь позицію стосовно королівської родини, і, здебільшого, вона є завуальовано негативною, або ж, як мінімум, вони неодноразово вдаються до висловлення власної думки чи якоїсь оцінки стосовно тієї чи іншої ситуації або особистості. До прикладу, кореспондент Washington Post пише:

«Адаптуватися до реалій палацу дуже складно. Це місце, де потрібно придушувати свою індивідуальність - принаймні на публіці. Передбачається, що людині слід діяти не як особистості, а як представнику монархії» [44].

Американські журналісти також вказують, що попри те, що на відміну від Меган Діана була абсолютно «своєю» для британської еліти (її сім'я належить до одного з найбільших аристократичних родів, до нього ж належав легендарний прем'єр-міністр Вінстон Черчилль), їхні історії у королівській родині виявилися схожими: незадовго до розлучення з Чарльзом в інтерв'ю BBC Діана говорила про свою депресію та інші психологічні розлади, викликані життям у палаці[26].

«Робота в королівській родині вимагає самознищення, в якому королева, яка за 70 років на престолі не сказала нічого цікавого, досягла

успіху, - писав після виходу інтерв'ю Гаррі та Меган американський журнал Economist. - Це не тому, що вона нудна людина, а тому, що вона розуміє вимоги цієї роботи» [49].

ЗМІ також доволі часто порівнюють принцесу Діану, її трагічну долю, з Меган Маркл, співчуваючи одній та висловлюючи підтримку іншій. Так, кореспондент Economist Джонні Даймонд пише:

«Як свого часу принцеса Діана, яка хотіла бути «королевою людських сердець», Меган теж намагалася висловлювати свою думку і бути особистістю, а не «дамою для обідів». Складно уявити, як це все мало збігатися з поглядами палацу. Хтось мав підлаштуватися. І палац - це не той інститут, який швидко адаптується» [48].

Washington Post опублікував досить гучне інтерв'ю Мішель Обами, яка висловила співчуття Меган [44]: «Колишня перша леді США Мішель Обама сказала, що «не було повною несподіванкою» почути, як герцогиня Сассекська говорить про расу в недавньому телеінтерв'ю». Видання наголошує, що в інтерв'ю пані Обаму запитали, про що вона думала, коли Меган сказала Опрі, що вона «пережила расизм». На це, колишня перша леді відповіла, що раса - не нове явище в цьому світі для кольорових людей, і тому для неї не було повною несподіванкою дізнатися про почуття Меган та зрозуміти їх.

Необхідно зауважити, що аналізуючи дану публікацію виникають деякі запитання, одним з яких є: чому американські ЗМІ так наполегливо фокусують увагу на цьому інтерв'ю, окреслюючи його, до того ж, власною позицією і наголошуючи на аспектах, пов'язаних саме з расовими питаннями. Очевидно, що вони фокусуються на тих проблемах, які є актуальними і невирішеними для їхнього суспільства. Адже, перш за все, інтерв'ю ж було взято у темношкірої жінки і можна було передбачити, що вона висловить саме такі думки. Також виникає відчуття, що медіа ніби

співчують, ніби виправдовують ситуацію, що, в свою чергу, показує монархію як нечутливу до проблем расизму.

В окремому інтерв'ю Access Hollywood пані Обама висловила надію, що Меган і Гаррі знайдуть спосіб примиритися з королівською родиною. Вагомо, що джерело зазначає: «Колишня перша леді є давньою прихильницею Меган, називаючи її «другом» і «натхненником» в пості в Instagram 2019 року» [48].

Також Washington Post у одній зі своїх публікацій «Сага про королівську сім'ю - дзеркало Америки» [28] зазначає, що американська аудиторія вражена звинуваченнями в неприйнятті і расизмі з боку британської королівської сім'ї після інтерв'ю з Гаррі і Меган в блокбастері Опри Уінфрі. Особливо чітко, знову ж таки, у даній статті прослідковується власний погляд та засудження ЗМІ Великої Британії: «Меган вважається героїнею, яка протистоїть королівській сім'ї і постійному шквалу жінконенависництва британських таблоїдів - цього особливого виду жінконенависництва, спрямованого на сильних і гордих чорношкірих жінок».

Зовсім протилежним прикладом може слугувати американське видання Bloomberg, яке надрукувало статтю під назвою «Що королева значить для Британії в ці важкі часи», провівши в ньому короткий підсумок попередніх досягнень королеви, проблем, що спіткали її зараз та узагальнили ставлення британців до неї. «З її стійкістю і явним довголіттям - мало хто з нині живих пам'ятає Британію до неї - королева для багатьох британців є об'єднуючою силою, яка допомагає визначити, хто вони» [35].

2.2. Медіа дискурс британських ЗМІ про Її Величність та королівську родину

Історія взаємин між королівською родиною і британською пресою дуже довга і неоднозначна. Працюючи, часом, разом на імідж держави і широку

аудиторії, ЗМІ часто переступали межу у своєму прагненні до сенсації, що призводило до скандалів і, навіть, судових позовів. Основним поворотним моментом і ескалацією конфлікту можна вважати смерть принцеси Діани, що пов'язують саме з переслідуваннями папараці, чого вона неодноразово зазнавала за життя. Після цієї трагедії, її синам було дозволено усамотнення, поки вони росли, але вони як і раніше відчували себе некомфортно в своїх відносинах із засобами масової інформації. Так, у 2004 році принц Гаррі був залучений в бійку з репортерами, коли виходив з нічного клубу, нібито кричачи: «Чому б тобі не залишити мене в спокої?» [2]. У 2007 році, коли відносини між принцом Вільямом і Кейт Міддлтон посилювалися, вона почала стверджувати, що зазнає переслідувань[47].

Життя членів королівської сім'ї завжди викликає особливий інтерес світової спільноти. Обговорюються як успіхи, так і невдачі їх представників. За їхньою долею не тільки британська, але і світова преса стежить з самого народження, оцінюючи вчинки і нещадно засуджуючи їх промахи. Ці люди як ніхто інший, піддаються постійному спостереженню і критиці.

Травма Другої світової війни і соціальної революції 1960-х зруйнували цю традицію поваги до королівської сім'ї. Протягом десятиліть британські ЗМІ заявляли про свою повагу до королеви, розглядаючи при цьому негаразди її сім'ї як чесну гру, починаючи з розлучень трьох з чотирьох її дітей і закінчуючи тривожною дружбою другого сина принца Ендрю з покійним сексуальним злочинцем Джеффри Епштейном [51] .

Після того, як принц Чарльз одружився на леді Діані Спенсер в 1981 році, засоби масової інформації фіксували кожен поворот в шлюбі: народження синів Вільяма і Гаррі, зовнішній вигляд і благодійність Діани, повільне руйнування відносин в суспільстві [3].

Чарльз і Діана використовували ЗМІ як зброю, коли їх шлюб розвалився, даючи телеінтерв'ю, щоб представити себе в співчутливому

світлі. Але Діана – світова улюблениця, супроводжувана папараці, куди б вона не пішла - ніколи повністю не контролювала увагу ЗМІ. Вона загинула в автокатастрофі в Парижі в 1997 році, коли її переслідували фотографи[29]. Після смерті Діани палац і преса уклали нелегке перемир'я. Британські ЗМІ залишили юних Вільяма і Гаррі наодинці в обмін на ретельно організовані інтерв'ю і можливість сфотографуватися, коли вони виростуть. Ця практика продовжилася з трьома маленькими дітьми Вільяма і його дружини Кейт [28].

Коли народився син Кейт Міддлтон і Принца Вільяма, Принц Джордж, він одразу ж не був обділений увагою суспільства: коли королівська пара прибула в госпіталь, там уже знаходилися тисячі репортерів, які очікували зовні, щоб першими отримати будь-які новини [30]. З цього моменту весь світ стежить за кожним кроком маленького спадкоємця.

2 травня 2015 року на світ з'явилася Принцеса Шарлотта, яка теж знаходиться під пильним оком ЗМІ та громадськості. Журналісти вважають, що принцеса Шарлотта в майбутньому повинна стати Королівської іконою моди. Через таку популярності Герцогиня змушена одягати вибирати сукні, схожі один на одного, для Шарлотти[40].

Відомо, що ЗМІ часто характеризують королівську родину різним чином, зрідка використовуючи також і титули і назви, якими користуються і самі члени. До прикладу, кореспондент ВВС у королівських справах Джонні Даймонд зазначає: «Коли говорять про «Фірму», зазвичай мають на увазі саме робочий механізм, систему, яка існує навколо королівської родини. Це підкреслює, що дана сім'я - не тільки група людей, але ще й якесь професійне співтовариство. Віндзори - це не родина у звичному розумінні цього слова. Кожен з них - не тільки тато, мама, бабуся тощо. Вони ще й один з інститутів британської держави» [53].

На відміну від американських, на сторінках британських видань часто можна побачити їх палке засудження майже будь яких дій Меган Маркл. Неможливо не відчувати «гучні» слова, що направлені в її адресу. Наприклад, BBC пише: «Меган Маркл написала свою першу дитячу книгу «Лавка» під ім'ям герцогині Сассекської, незважаючи на попередження королеви про використання назв для «комерційної вигоди» [52]. Колишній телеведучий «Good Morning Britain» Пірс Морган розлютив Меган «неодноразово атакуючи інститут монархії і все, що він уособлює» [10]. У своїй колонці Daily Mail він додав: «Так, вона продовжує цинічно використовувати свої королівські титули, тому що знає, що це єдина причина, по якій хтось платить їй величезні суми грошей за те, щоб викидати її унікальну елейну марку благочестивої в документальних фільмах Netflix, подкастах Spotify або дитячих книгах» [45].

На противагу їй, у британській пресі королева Єлизавета II є символом стабільності, важливості і людиною поважного віку. Однією з найбільш очікуваних подій 2017 року була 65-річчя Королеви на троні. 6 лютого 2017 Єлизавета II стала першим британським монархом, який святкує свій Блакитний Сапфірний ювілей, 65 років з того моменту, як вона зійшла на престол. Всі очікували проведення великого свята, але Королева сказала, що не святкуватиме цю дату. Як свідчить заголовок статті популярного журналу Великобританії: Queen will not celebrate 65th anniversary but instead sit in "quiet contemplation" remembering father's death ". («Королева не святкуватиме 65-ту річницю, а замість цього проведе день в «тихому міркуванні», згадуючи про смерть свого батька») [46].

Варто згадати також і про низку документальних фільмів, що мають особливе місце в британських мас медіа та житті королівської родини. У 1969 році королева дозволила каналу BBC випустити перші з них про приватне життя членів королівської сім'ї, в тому числі використовуючи їх особистий відеоархів[30]. Вперше люди отримали можливість максимально дізнатися

про життя сучасної монаршої персони, що ще більше підіграло інтерес до неї. Однак, як стверджують британські видання, один з таких фільмів під назвою «Королівська сім'я», указом королеви було знято з ефіру і до останнього часу він залишався в архівах BBC[16]. У січні 2021 року з ним був пов'язаний інцидент, коли стрічку виклав у YouTube один з користувачів, але незабаром вона була видалена. Як повідомляє газета Times: «Королева шкодує, що дала BBC доступ до матеріалів зі зйомок фільму 1969 року, і попросила більше ніколи їх не транслювати» [9].

У 2016 році BBC випустила документальний фільм до 90 річного ювілею королеви, який був високо оцінений критиками:

«Фільм не був схожий на данину королеві, а в більшій мірі був приватним поглядом, і вам дійсно не потрібно бути божевільним монархістом, щоб насолодитися ним» [7]. Фільм безумовно сприяє створенню позитивного образу королеви Єлизавети II.

Останнім на даний момент є британський телесеріал «Корона», що дуже швидко знайшов свою аудиторію і набрав популярності серед глядачів. Його навіть називають «найвпливовішим зображенням королівської сім'ї за останні роки» [55]. Важливість даного серіалу полягає в тому, що він не просто ще більше прославив родину Єлизавети II та її саму в межах і за межами Королівства, а й доніс їх історію та важливість до нового покоління. Багато хто з критиків зазначав, що це все ж таки драма, можливо, далека від правди, але принц Гаррі заперечив це і додав, що «набагато зручніше працювати з достовірною «Короною», ніж читати казки, написані про мою сім'ю або мою дружину» [4].

Отже, можна стверджувати, що британська монархія та засоби масової інформації підтримують вигідні стосунки, що, однак, стає суперечливим, якщо враховувати неприємні випадки, в яких брали участь британські ЗМІ. Також згідно наведених вище публікацій прослідковується те, що в полі зору

британських медіа перебувають окремі члени королівської родини, а не вся вона загалом. На противагу американським ЗМІ, в їх полі зору перебуває більше персони королеви, її вислови та промови. Саме вона є символом британської монархії і її образ в британських медіа залишається саме таким, особливо враховуючи те, що вона найкраще розуміє важливість і сучасний вплив ЗМІ на думку громадськості, тому намагається тримати з ними зв'язок та перебувати в полі їх зору, проте не забуваючи зберігати дистанцію. Однак спільною рисою британських та американських медіа є постійна увага до персон Меган Маркл та принца Гаррі. Різницею тут тільки виступає репрезентація їх дій та слів, де перші суцільно засуджують їх, описуючи в негативному світлі, а другі навпаки виправдовують чи підтримують.

2.3. Самопрезентація членів королівської родини у соціальних мережах

Медіа образ британської монархії передбачає не тільки формування його у ЗМІ, а й те, як самі члени королівської родини подають себе громадськості, спілкуються з нею, обговорюють та коментують ті чи інші події. У сучасному світі ніщо не може зробити їх більш «наближеними» до народу, ніж соціальні мережі. Соціальні медіа дозволяють королівській родині говорити безпосередньо зі своєю аудиторією так, як вони ніколи раніше не могли цього робити. Виживання монархії невід'ємно пов'язане з її популярністю, тому наявність платформи, де вони можуть демонструвати свою роботу, керувати іміджем свого бренду та спілкуватися зі своєю аудиторією, для них надзвичайно важлива.

Обліковий запис герцога та герцогині Кембриджських в Instagram був офіційно запущений в 2015 році, де спочатку було задокументовано благодійну діяльність Вільяма, Кейт та принца Гаррі[6]. Меган Маркл приєдналася до них, коли вона заручилася з Гаррі в 2017 році, а потім пара від'єдналася, щоб створити власний акаунт. Гаррі та Меган ділилися

фотографіями з королівських турів і щомісяця висвітлювали різні благодійні фонди своїм підписникам. Також в Instagram вони повідомили про народження сина Арчі в травні 2019 року. Герцоги Сассекські вирішили припинити використовувати свою сторінку незабаром після того, як склали королівські обов'язки у березні 2020 року, поділившись останньою публікацією з фанатами у своєму акаунті, який залишатиметься в Інтернеті в найближчому майбутньому, хоча і буде неактивним. Хоча пара офіційно зберегла свої стилі королівських осіб, але більше не буде активно їх використовувати, герцог і герцогиня повністю відмовилися від усіх формальностей і просто підписалися як «Гаррі та Меган», а не як раніше «Їх Королівські Високості Герцог і Герцогиня Сассекські» [10].

Independent зазначає[15]: «Хоча Twitter - це чудова платформа для обміну новинами та живих моментів, Instagram насправді може створити свій особистий бренд. Instagram дозволяє їм спілкуватися зі своєю аудиторією надзвичайно візуально і представляти певний образ світові».

На офіційній сторінці у Facebook The Royal Family публікуються в основному новини про діяльність членів родини, поздоровлення зі святами, а також нові фотографії і звернення королеви до народу. Чимала кількість постів була присвячена смерті чоловіка Єлизавети II Філіпа, герцога Единбурзького, спогадам про нього, прощанням, епізодам з життя[18].

Існують також The Royal Family у Twitter та YouTube, де в першому публікуються регулярні короткі новинні дописи та відео, а на каналі можна знайти безліч промов членів королівської родини, архівні відео-матеріали з різних свят та гучних подій і багато іншого[20, 21].

Герцоги Кембриджські зараз активно ведуть свої соціальні мережі, публікуючи фотографії та відео себе і своїх дітей, навіть приватні, закликають брати участь в різних ініціативах, вітають зі святами тощо.

Навіть королева Єлизавета наймає менеджера у соціальних мережах, щоб знаходити «нові способи зберігати присутність королеви в очах громадськості та на світовій арені», а старші королівські особи інвестують значні кошти у свої облікові записи[28].

Цікавим є той факт, що на офіційному сайті британської монархії Royal.uk можна знайти розділ під назвою «Правила спільноти соціальних медіа». В ньому вказується, що ці правила покликані допомогти створити безпечне середовище на всіх каналах соціальних мереж, що належать королівській сім'ї, Кларенс-хаусу і Кенсінгтонському палацу, в якій спільнота може безпечно брати участь в обговореннях і вільно висловлювати коментарі, питання і пропозиції.

Доречним було б згадати ще одне слово, яким члени королівської родини називають себе самі у соціальних мережах, інтерв'ю. Так звана «Фірма восьми» - це люди, що ухвалюють основні рішення, «верхівка» [32]. До неї належать сама королева, троє її дітей - Чарльз, Анна і Едвард, подружжя Чарльза і Едварда, а також старший онук Єлизавети II принц Вільям і його дружина Кейт. Примітно, що сюди не належав чоловік королеви - принц Філіп, який 2017 року «пішов на пенсію», відмовившись від основних обов'язків, і потім лише зрідка був присутній на заходах за власним бажанням до своєї смерті у 2021 році. Немає там також і сина королеви принца Ендрю: він склав із себе королівські обов'язки на тлі скандалу, викликаного його дружбою з американським бізнесменом Джеффри Епштейном, засудженим за залучення неповнолітніх до проституції. У 2020 році від обов'язків «старших членів» королівської сім'ї відмовилися принц Гаррі та Меган Маркл [59].

Цікаво, що журналісти рідко використовують дане слово і частіше говорять «палац». Але сенс той самий - це не тільки люди, що живуть у палаці, але й уся супутня система, яка допомагає членам королівської сім'ї виконувати свої громадські обов'язки.

У одному зі своїх знаменитих інтерв'ю герцогиня Сассекська Меган Маркл казала: «Фірма» грає активну роль в увічненні брехні про нас» [1]. У найвужчому розумінні термін має на увазі «старших членів» королівської сім'ї. Але вимовляючи цей термін в інтерв'ю, Меган Маркл, ймовірно, мала на увазі ширше трактування, що включає в себе апарат обслуговування монархії, в якому працюють сотні людей.

Таким чином можемо зробити висновок, що нині, коли світ стикається з глобальними проблемами, а сама монархія для все більшої кількості людей ввижається застарілою і непотрібною, королева та її сім'я в черговий раз зуміли намацати ту струну і знайти такі формати взаємодії з публікою, які дозволили знову застовпити роль монархії в життя британців, які не похитнуть поваги до неї і підтримати впевненість в тому, що монархія як інститут потрібна нації, особливо в такі поворотні моменти історії, як зараз. А соціальні мережі допомогли надати членам королівської сім'ї можливість прямого зв'язку зі своєю аудиторією, дозволяючи їм висвітлювати ключові події в їх житті і роботу, яку вони роблять кожен день в рамках своїх сімейних і королівських обов'язків. Перед королівською родиною стоїть широке коло завдань, але багато з них губляться серед скандалів і пліток. Як зазначалося, протягом багатьох років чимало гучних заголовків стосовно королівських осіб мали місце навколо скандалів, багато з яких увічнювали «анонімними джерелами» або висловлювали власну позицію чи засудження щодо цього. Проте тепер, через соціальні мережі у членів королівської сім'ї тепер є можливість прямого контролю та участі в поширенні правдивої інформації, щоб такі публікації не виходили з-під контролю. Але найбільшою перевагою соціальних мереж для членів королівської сім'ї стала – особливо в період пандемії - можливість поділитися своїм життям з публікою, показати іншу сторону, що дозволяє їм краще спілкуватися і висвітлювати все, що вони роблять в рамках своїх королівських обов'язків.

РОЗДІЛ 3. ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕДІАОБРАЗУ КОРОЛІВСЬКОЇ РОДИНИ

3.1. Висвітлення та оцінка ЗМІ подій, пов'язаних з відмовою від королівських обов'язків герцогів Сассекських

Говорячи нині про королівську родину Великої Британії, перш за все на думку спадають декілька слів: Єлизавета II, принцеса Діана, Меган Маркл, «розкол». Якщо перших двох можна вважати вічними символами монархії держави і улюбленцями публіки, то ім'я колишньої герцогині Сассекської невід'ємно пов'язують з гучним скандалом, в результаті якого відбувся так званий «розкол», коли вона зі своїм чоловіком принцом Гаррі зняли з себе усі королівські обов'язки, віддалились від родини і переїхали до Сполучених Штатів Америки. Необхідно зазначити, що однією з основних причин такого рішення вони називали надмірні переслідування ЗМІ. На початку 2020 року подружжя повідомило, що хоче бути фінансово незалежними від бюджету британської королівської сім'ї, обмежити контакти зі ЗМІ, створити благодійний фонд і продовжувати підтримувати королеву. Члени родини заявили, що розчаровані рішенням принца Гаррі та його дружини, особливо враховуючи те, що пара не порадилась ні з королевою, ні, навіть, з братом та батьком Гаррі. Тому не дивно, що з наступного дня і довгий період часу в Букінгемському палаці тривали дискусії і переговори. Врешті решт, королева Великої Британії Єлизавета II підтримала рішення принца Гаррі і Меган Маркл відмовитися від королівських привілеїв.

Британська преса охрестила цю подію «Мегзитом» [13] і це ще раз підкреслює їх упередженість щодо герцогині, яку недвозначно називали винуватицею конфлікту. Після одруження в 2018 році принц Гаррі і Меган Маркл неодноразово нарікали на настирливу увагу преси. Гаррі вважав ставлення ЗМІ до його дружини цькуванням і порівнював його з тим, що довелося пережити його матері, принцесі Діані, перед смертю.

Медіа образ королівської родини за рахунок цього значно погіршився,

а на сторінках різних видань можна було зустріти гучні висловлювання щодо ситуації, коли «Мегзіт» трапився. Так, The Guardian пише, що до того, як зробити своє оголошення, принц Гаррі і Меган Маркл не консультувалися з іншими членами королівської сім'ї.

«Зрозуміло, що до того, як рішення було оголошено в середу ввечері, ніхто не консультувався з іншими королівськими особами, і Букінгемський палац був розчарований цією новиною», - йдеться в матеріалі [33].

Згадувалось також і те, що «відправною точкою» конфлікту стала спроба герцогів приховати деталі народження сина. «Намагаючись приховати місце народження Арчі і відмовляючись називати його хресних батьків, вони відштовхували публіку так, як це не робили жодні інші члени королівської сім'ї», - вважає «Daily mirror» [37].

Ведучий шоу «Good Morning Britain» Пірс Морган, відомий своїми критичними висловлюваннями на адресу Меган Маркл, звинуватив її в розколі в королівській родині.

«Люди кажуть, що я занадто критичний по відношенню до Меган Маркл - але вона кинула свою сім'ю, кинула свого батька, кинула велику частину своїх старих друзів, відокремила Гаррі від Вільяма і тепер відокремила його від королівської сім'ї», - зауважував він [14].

Британські ЗМІ часто критикують ситуацію та її винуватців, створюючи не надто позитивне враження про членів королівської родини. Так, Daily Mirror заявила в редакційній статті, що нездатність пари розповісти про свої плани бабусі Гаррі королеві Єлизаветі II «свідчить про шокуєче нехтування до жінки, все життя якої керувало почуття громадського обов'язку і честі». Лондонські Times звинуватили Гаррі в «дратівливості і запальності», в той час як Daily Mail заявила, що пара хотіла статусу «високопоставлених» членів королівської сім'ї, але при цьому усамітнення і свободи бути приватними громадянами.

Також, британська преса порівняла шокуючу заяву Гаррі і Меган з зреченням дядька королеви короля Едуарда VIII, який відмовився від престолу в 1936 році, щоб одружитися з розведеною американкою Уолліс Сімпсон[6]. І знову, як відзначили коментатори, американка викликала скандал в британській королівській сім'ї. У минулому році пара подала до суду на газету Mail on Sunday через публікацію листа Меган. Гаррі сказав, що боявся «повторення історії»: «Я втратив матір і тепер дивлюся, як моя дружина стає жертвою тих же могутніх сил » [8].

У своєму інтерв'ю Меган казала, що «дуже наївно» вона була невідповідно до пильної уваги ЗМІ, яку вона отримала після того, як вийшла заміж за члена британської королівської сім'ї. «Я ніколи не думала, що це буде легко, але думала, що це буде справедливо», - сказала вона[5].

Гаррі і Меган тепер хочуть використовувати засоби масової інформації на своїх умовах, виключаючи «королівську ротацію», яка організовує висвітлення в ЗМІ публічних заходів королівської сім'ї. На недавно запущеному веб-сайті вони заявили, що система не дозволяє їм особисто ділитися моментами свого життя безпосередньо з представниками громадськості через соціальні мережі. Вони заявили, що в майбутньому будуть взаємодіяти з низовими ЗМІ і молодими, перспективними журналістами [22]. Вони також спростували «оману» про те, що королівські кореспонденти британських ЗМІ є «надійними джерелами» інформації.

Фредді Мейхью, редактор журналу Press Gazette, сказав, що королівське подружжя прагне до «набагато більш контрольованого, набагато більш приватного» підходу до ЗМІ, спираючись на досвід Меган в якості зірки американського телебачення[19].

«Я думаю, що вони, можливо, вхопилися за можливість відколотися від друкованих ЗМІ. Це те, чого вони не могли зробити раніше, коли папери були в повному розпалі. Але тепер, коли велика частина цього переміщається

в Інтернет, у таких людей, як Гаррі і Меган, є можливість контролювати те, що вони там розміщують».

Увага мас медіа до королівської родини не лише посилилась після «розколу» монархії, а й набула масштабності у міжконтинентальному значенні. Тепер, коли герцоги Сассекські проживають на теренах Сполучених Штатів, ними з новою силою зацікавилась і американська аудиторія. Доволі часто ЗМІ держави почали коментувати протиріччя та звинувачення між королівською родиною, а також тими, що висувуються британськими ЗМІ.

До прикладу, як коментують The New York Times[16]:

«Відносини між королівською родиною Великобританії і ЗМІ незручні, недовірливі і, здавалося б, неминучі. Але тепер Меган і Гаррі хочуть піти. Після багатьох років зростаючої напруженості у відносинах з пресою принц і його дружина оголосили про плани залишити свої високопоставлені королівські обов'язки, переїхати на неповний робочий день в Північну Америку, домогтися фінансової незалежності і піти від регулярного уваги ЗМІ».

Зазначається, що пара, яка скаржилася на настирливе висвітлення подій у ЗМІ та звинуватила деяких британських журналістів у расизмі, розкритикувала давні домовленості країни з висвітлення подій в королівських ЗМІ, заявивши, що вони вважають за краще безпосередньо спілкуватися з громадськістю через соціальні мережі. Британська преса була вражена цією зневагою і в четвер відреагувала статтями, колонками і редакційними статтями, що варіюються від розчарування до люті.

Головне ноу-хау і одночасно сила непорушною британської монархії полягає, як це не парадоксально, в її гнучкості та готовності до змін. Більшість з них відбуваються еволюційним шляхом, але іноді трапляються і «революції», причому зсередини, що як раз підтвердила історія з фактичним

зреченням від королівських обов'язків принца Гаррі та його дружини Меган, герцога і герцогині Сассекських.

3.2. Особливості самопрезентації образу монархії в умовах пандемії

COVID-19

Головний секрет тривалого існування британської монархії полягає в її умінні чітко відчувати зміни в суспільному житті і пристосовуватися до них. Цей інстинкт допомагає Віндзорам і в нинішні часи, коли вони знову продемонстрували, що вони - не небожителі, а такі ж люди, як і інші, які можуть захворіти, які теж сидять на карантині і теж придумують заняття для того, щоб провести цей час з користю. Дистанційна освіта дітей, робота віддалено, закритість від зовнішнього світу – все це переживають під час пандемії COVID-19 не тільки звичайні люди по всьому світу, а навіть старовинна, загальновідома британська монархія. Проте саме ця ситуація за довгі десятиліття найбільше змогла наблизити королеву та членів її родини до громадян своєї держави і показати їх таку ж вразливість до навколишніх глобальних проблем. Звісно, світовій медіа спільноті цікаво дізнатися як покровителі справляються з цим, тому вони не залишаються без уваги преси навіть зараз.

Королева і її сім'я в черговий раз зуміли знайти такі формати взаємодії з публікою, які дозволили знову застовпити роль монархії в житті британців, не похитнути поваги до неї і підтримати впевненість в тому, що монархія як інститут потрібна нації, особливо в такі поворотні моменти історії, як зараз.

Королівська сім'я Великобританії переживає пандемію і пристосовується до нових умов і як державний інститут, і як звичайна сім'я, мало не половина якої у віковій групі ризику.

Першим перед хворобою не встояв спадкоємець престолу, 73-річний принц Чарльз, який заразився ще в березні 2020 року, будучи в Шотландії. Він пройшов обстеження в державній лікарні і перебував на самоізоляції в своїй шотландській резиденції, після чого досить швидко поправився і знову приступив до своїх обов'язків. За збігом обставин першим його публічним заходом після одужання стало відкриття по відеозв'язку тимчасової лікарні «Найтінгейл» в Лондоні, спорудженої для допомоги хворим корона вірусною інфекцією на базі виставкового комплексу ExCel[10].

Ще одну схожу лікарню, на цей раз в Бірмінгемі, відкривав уже син Чарльза, принц Вільям, який з успіхом освоює цифровий формат взаємодії з публікою. Майже відразу після свого виходу став «вірусний» відеозв'язок за участю Вільяма і актора Стівена Фрая, які скаржаться на проблеми користування Zoom, обговорюють домашнє навчання дітей, а в кінці ролика принц Вільям визнається, що сидить перед камерою не тільки без черевиків і шкарпеток, але і без штанів, як і багато простих смертних офісних працівників «віддалено» [15].

Вільям і вся його сім'я також взяли участь у загальнонаціональній акції підтримки оплесками співробітників Національної служби охорони здоров'я, яка проходить щочетверга рівно о восьмій годині вечора[60].

З тих пір, як в кінці березня в Англії почалася ізоляція від коронавірусу, королева Єлизавета була змушена відмовитися від одного зі своїх улюблених обов'язків правлячого монарха: зустрічатися і обмінюватися рукоштовпаннями зі звичайними людьми під час прогулянок. З тих пір королева використовувала безліч способів підтримувати зв'язок з громадськістю - від теле- і радіо-звернень до коментарів в акаунті королівської сім'ї в Instagram. Напередодні Дня Перемоги Букінгемський палац використовував цей акаунт, щоб розповісти мультимедійну історію про таємну участь королеви в лондонських парадах 1945 року[9].

На основі архівних фотографій і звуку з радіоінтерв'ю 1985 року, коли королева вперше розповіла про свої спогади про цей день, серія історій в Instagram дає уявлення про значення свята.

Тепер, коли всі члени королівської сім'ї були змушені перенести свою роботу в онлайн, записи сім'ї в соціальних мережах прагнуть до більшої достовірності. Вони провели останні кілька місяців, щоб ближче познайомитися з життям королеви і королівської історією, включаючи фотографії з її дитинства. Інші члени сім'ї, такі як принцеса Анна, принц Едуард і Софі, графиня Уессекська, вперше за десятиліття показали свої будинки зсередини.

У одній зі своїх новинних стрічок BBC зазначає[12].:

«Королева була сфотографована верхи на території Віндзорського замку - її вперше побачили на вулиці з початку карантину через коронавірус. 94-річний монарх був зображений на 14-річному поні Фелл на ім'я Балморал Ферн на вихідних. Вона регулярно катається на території Віндзора, який вважається її улюбленою королівською резиденцією. Королева ізолюється там зі своїм 98-річним чоловіком, герцогом Единбурзьким, і невеликою кількістю співробітників».

Останній публічний знімок королеви до початку карантину був зроблений, коли її відвезли з Букінгемського палацу в свій будинок в Беркширі 19 березня 2020 року.

Також Independent запевняє, що королева зробила два рідкісних телевізійних звернення до нації під час ізоляції[36]. У першому вона сказала, що Великобританія «доб'ється успіху» в боротьбі з вірусом, і подякувала людям за те, що вони слідуєть урядовим правилам, щоб залишатися вдома. Це відбулося менш ніж через тиждень після того, як її син, принц Уельський, вийшов із самоізоляції після того, як йому поставили діагноз коронавірус.

У другому вона виступила з проникливою промовою з нагоди 75-річчя Дня Перемоги, високо оцінивши реакцію Великобританії на епідемію коронавірусу, який заповнив порожні вулиці «любов'ю».

Спеціальні телезвернення королеви, за винятком щорічних різдвяних, дуже рідкісні, вони відбувалися лише кілька разів, по дуже спеціальним випадкам, та й то вже більше двох десятиліть тому. І ось, коли Єлизавета II виступила перед нацією в самий розпал карантину, 5 квітня, до екранів телевізорів і комп'ютерів припала вся країна. П'ятихвилинну промову подивилися 24 мільйони людей, або 40 відсотків населення Великобританії. Королева емоційно подякувала підданам за розуміння в складній ситуації, а також пообіцяла, що «ми знову зустрінемося», процитувавши знамениту пісню військових років *We'll Meet Again* у виконанні легендарної співачки Віри Лінн[15].

Члени королівської сім'ї також відправляли повідомлення подяки і підтримки ключовим співробітникам і громадськості під час блокування.

Королева і високопоставлені члени королівської сім'ї, в тому числі герцог і герцогиня Кембриджські, скликали по відео медичних працівників по всьому світу, щоб відзначити Міжнародний день медсестер.

Свій день народження 21 квітня 2020 року монарх провела в ізоляції з принцом Філіпом. Ряд щорічних заходів, приурочених до цієї нагоди, довелося скасувати через пандемію, в тому числі *Trooping the Color*, який відзначає офіційний день народження монарха в червні.

Члени королівської сім'ї, в тому числі герцог і герцогиня Сассекські, зателефонували і подзвонили монарху по відео, щоб передати свої побажання з нагоди дня народження[24].

Протягом багатьох років команда палацових соціальних мереж використовувала історичні ресурси *Royal Collection Trust*, але криза з

коронавірусом дає їм можливість піти ще далі і прийняти деякі інструменти форматування і мультимедіа, які зазвичай використовуються ЗМІ і музеями. . Сім'я також координує різні публікації в акаунтах і використовує приватні кадри, зняті самими членами королівської сім'ї, - рівень відкритості, на який навіть Гаррі і Меган не наполягали рік тому.

Наприклад, як повідомляє The Telegraph[38], дружина принца Чарльза, герцогиня Корнуольська Камілла, склала і оприлюднила список книг, які вона рекомендує прочитати під час карантину. До нього увійшли як класичні романи, на кшталт «Повість про два міста» Чарльза Діккенса, так і сучасні бестселери, наприклад «Джентльмен в Москві» американського письменника Амора Тоулза, що оповідає про життя російського аристократа на самоті в готелі «Метрополь» в післяреволюційні роки.

Дружина принца Вільяма, герцогиня Кембриджська Кетрін, завзята любителька фотографії, запустила фотопроєкт Hold Still («Не рухайтесь») спільно з Національною портретною галереєю, яку вона патрує [30]. Його учасникам пропонується відобразити повсякденні сцени з життя на локдауні, які б відобразили атмосферу і настрій цього незвичайного для всіх періоду.

Багато членів королівської сім'ї також розповіли про свої улюблені кольори і навіть поділилися власноруч знятими фотографіями для спеціальної «королівської» добірки знаменитої щорічної виставки квітників в Челсі, яка в 2020 році пройшла в онлайн-режимі.

The Telegraph співчуває королеві, так як не було одного з її найулюбленіших благодійних подій перед Великоднем - роздачі королівської милостині у Чистий четвер (але мішечки з монетами одержувачам милостині все ж направили) [33].

Британські ЗМІ, описуючи те, як монархія переживає пандемію щиро співчуває їм зі своїх сторінок. Наприклад, BBC пише [34]:

«Королівська родина продовжує страждати від обмежень так само, як і всі інші. Внучка королеви принцеса Беатріс була змушена відкласти на невизначений термін своє весілля, заплановане якраз на цьому тижні, 29 травня. Принц Гаррі, який хоч і порвав з королівською родиною, але продовжує вести благодійні проекти, з гіркотою в серці оголосив про скасування чергових Ігор непереможених для інвалідів військових кампаній. Сама королева ризикує втратити значну частину доходів від відвідування королівських резиденцій і музеїв. Невідомо, коли зможуть відновитися публічні заходи за участю членів королівської сім'ї, і від відсутності живого спілкування з монархією її імідж може в кінцевому підсумку трохи почати тьмяніти в очах людей».

Підводячи підсумки можна стверджувати, що королівська родина завжди перебуває в стані адаптивності. Кожному з них весь час доводиться пристосовуватись до навколишніх змін та суспільних проблем, модернізації суспільства та суцільної критики. Безпосередніми прикладами можуть слугувати пандемія COVID – 19 та «розкол» у сім'ї і, власне, обговорення та протиріччя, що крутяться довкола скандалу. У першому випадку королева та її рідні виступають для громадян держави таким собі «оплотом надії», демонструючи усім через соціальні мережі свою наближеність до людських проблем, уразливість, те, як вони самі переживають це і борються і закликаючи усіх інших об'єднуватись і вірити. Безперечно і ЗМІ не залишаються осторонь, публікуючи на сторінках своїх видань нові і нові заголовки щодо того, як родина справляється з цією важкою для всіх ситуацією. А от «розкол», пов'язаний зі зреченням герцогів Сассекських королівських обов'язків, навпаки розділив публіку і, власне, медіа на сторони, що підтримують у протиріччях тих чи інших королівських осіб і слідкуючи за кожним їх словом чи кроком стосовно ситуації з надмірною увагою, надаючи їм власного забарвлення.

РОЗДІЛ 4. СТАВЛЕННЯ БРИТАНЦІВ ДО КОРОЛІВСЬКОЇ РОДИНИ

4.1. Порівняльний аналіз опитувань громадян Великої Британії в роки правління Єлизавети II щодо ставлення до королеви та членів її сім'ї

У кінці весни 2012 року компанія Ipsos MORI провела дослідження, в ході якого були опитані жителі Великої Британії [39-42]. Опитування показало, що британська монархія об'єднує країну та значно покращує імідж Королівства. Незважаючи на це, досить складно однозначно визначити ставлення британців до своєї королеви. Вони сприймають інститут монархії як спадщину, яка дісталася їм від попередніх поколінь.

У 2018 році також було проведено опитування у Великій Британії YouGov, результати якого показали, до кого з членів королівської родини народ прихильний найбільше [61]. Першість здобув принц Гаррі. За герцога проголосували 77% опитаних, зазначивши, що Гаррі є веселим, симпатичним та щирим. Натомість його дружина, Меган Маркл, стала шостою у рейтингу. Другу сходинку посіла королева Єлизавета II. На третьому місці опинився принц Вільям. Четверте і п'яте — у Кейт Міддлтон та принца Філіпа.

Тривала популярність монархії була підтверджена новими дослідженнями YouGov [60], причому 68% британської громадськості вважають, що інституція є корисною для країни. Підтримка цього інституту є широкою- монархія отримує підтримку більшості від виборців усіх політичних партій і кожної вікової групи. Люди похилого віку сповнені найбільшого ентузіазму, майже вісім з десяти з 60-х років кажуть, що монархія корисна для Великої Британії. Дивлячись у майбутнє, переважна частина навіть впевнена, що королівська сім'я залишиться. Більше шести з десяти (62%) вважають, що Британія все ще матиме монарха за 100 років - думка, яка не змінилася кардинально з ювілею 2012 року.

Британська громадськість здебільшого підтримує розвиток монархії. Більше семи з десяти (71%) дорослих вважають, що британська монархія

повинна залишитися, і менше п'ятої (18%) кажуть, що замість неї має бути обраний голова держави. Ця точка зору залишалася приблизно однаковою протягом останніх кількох років досліджень YouGov [62].

«Загалом, як Ви вважаєте, Британії було б краще чи гірше, якби монархія була скасована, чи ви вважаєте, що це не матиме ніякого значення?» (The Guardian, 2014)

Краще - 17%

Гірше – 46%

Ніякої різниці – 37%

Не знаю – 4%

З іншого боку, згідно з результатами соціологічного опитування, опублікованого в газеті "The Guardian" 2016 р. [50] свідчать, що британці стають байдужими до монархії, і популярність даного інституту влади падає. Згідно з опитуванням, лише 44% вважають, що Великобританії буде гірше без монархії. За останні десятиліття це найнижчий рівень популярності королівської сім'ї у Великій Британії. Так, на початку 1990-х років монархію підтримували 70% британців. За підсумками виходить, що 26% опитаних не сумніваються, що монархія країні вже не потрібна. Королеву Єлизавету та її родину підтримує в основному старше покоління. 40% опитаних у віці від 18 до 24 років висловилися проти монархії.

Експерти та засоби масової інформації дуже добре знають, як такі гучні події, як королівські весілля, можуть формувати громадську думку, тому весілля Вільяма і Кейт мало неабияке значення для британців. Коли в 2010 році опитування громадської думки Times запитувало: «Які моменти королівської історії сформували ваші нинішні погляди на королівську сім'ю?», смерть принцеси Діани була № 1, а її весілля з принцом Чарльзом було №3 [58].

Щодо смерті принцеси Діани, зважаючи на всі публічні прояви скорботи і жалю, не обійшлося і без офіційних запитань до британців (див. Рисунок 1.1)[41].

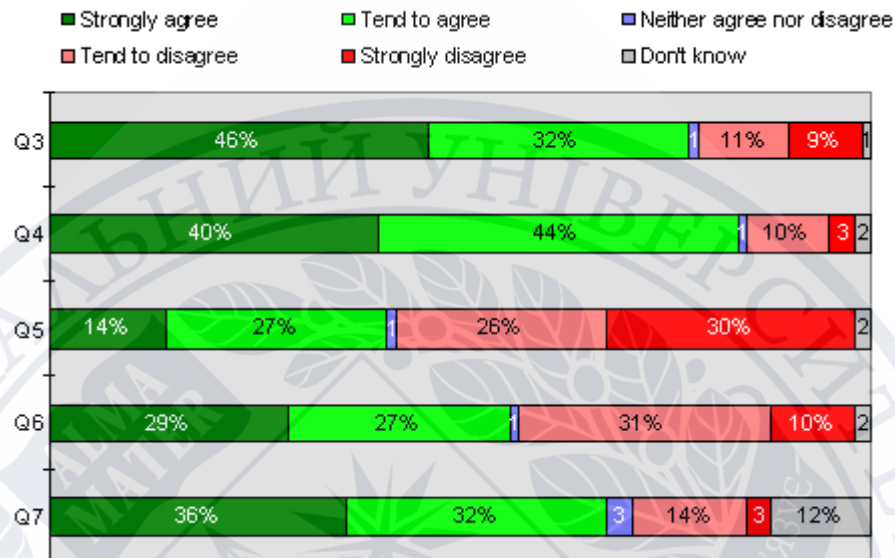

Рисунок 1.1. – Опитування MORI щодо думки британців про смерть принцеси Діани(1997р)

Q3 Діана була особливою людиною, яку пам'ятатимуть майбутні покоління – 46%. Q4 Публічна реакція на смерть принцеси Діани спонукала королівську сім'ю модернізувати те, як вона виконує свої обов'язки – 40%. Q5 Принцеса Діана досі часто залишається в моїх думках – 14%. Q6 Смерть Діани буде ще довго впливати на британське суспільство – 29%. Q7 Меморіальний комітет принцеси Діани занадто довго не може прийняти рішення про тривалу данину Діані – 36%.

Відомо, що неприємності, пов'язані з розлученнями принцеси Анни, принца Чарльза і принца Ендрю, а також смерть принцеси Діани істотно підірвали авторитет королівської сім'ї в державі. Однак, згідно з опитуваннями, понад 60% британців висловлюються за збереження інституту монархії. Інтернет-опитування ComRes / CNN 2015 року показало, що 79%

згодні з твердженням: «Одруження Вільяма і Кейт - це добре для майбутнього монархії» [33].

Щоб перевірити актуальність монархії, MORI провело опитування між 2006 і 2016 роками: «Ви б хотіли, щоб Британія стала республікою чи залишалася монархією?» (див. Рисунок 1.2) [39].

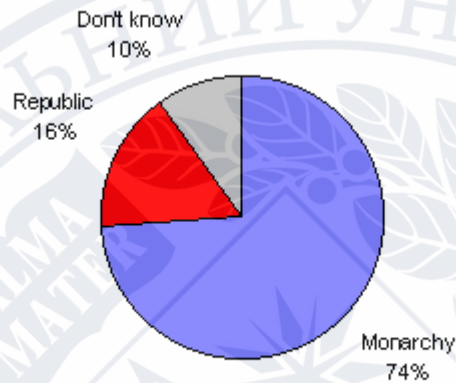

Рисунок 1.2. – Опитування MORI (2006-2016 р.)

У 2006 році 16% висловилися за республіку, а в 2016 році ця цифра залишилась такою ж, що свідчить про сталість і незмінність цієї думки. Проте, згідно з опитуваннями, британці як і раніше підтримують монархію. У монарха як і раніше є церемоніальні функції, які також включають політичне життя, і вона як і раніше є офіційним главою держави, нації, автономних урядів і Співдружності. Тому неможливо повністю виключити її з політичного життя, хоча її навряд чи можна сприймати як головний політичний елемент Сполученого Королівства. Лише 10% не визначились.

Ще одне опитування, проведене 4-м каналом Ipsos MORI [39], показало, що більшість людей (45%) пишаються тим, що вони британці швидше через історію країни, ніж через королівську сім'ю (28%). І більше людей називають своєю гордістю NHS (37%) і збройні сили (36%), ніж королівських осіб. Британські спортивні команди входять в 10%. У нижній частині таблиці знаходиться британський бізнес з 4%.

«В цілому, які з наведеного пунктів, змушують Вас пишатися тим, що ви британець?»

Наша історія (45%)

NHS (37%)

Британська армія / збройні сили (36%)

Королівська родина (28%)

Наша культура і мистецтво (24%)

Наша система демократії (22%)

Наявність вільної преси / ЗМІ (15%)

Британські спортивні команди (10%)

Наша позиція в світі (5%)

Британський бізнес (4%)

Важливо зазначити, що ЗМІ пропагують британське суспільство задуматись над сучасною вартістю королівської родини, а також і самого монарха, для держави. [60].

«Чи погоджуєтесь Ви з наступним твердженням? «Королівська родина - дорога розкіш, яку країна не може собі дозволити». Станом на 2017 опитування показало:

Так – 42%

Ні – 49%

Не знаю – 9%

У ставленні до королеви її підданих переважає позитивна оцінка. Носії британської культури високо оцінюють вміння королеви з гідністю

представляти Велику Британію на міжнародній арені. Однак, окремі риси її характеру отримали критичну оцінку. Негативно маркованими характеристиками поведінки королеви вважають певний снобізм, жорсткість, відсутність почуття гумору, холодність [55].

Громадськість розділена в поглядах на те, чи повинна королева стати більш відкритою і привітнішою. 32% цього хочуть у порівнянні з 50%, які вважають, що вона має залишатися такою, як є [48].

В цілому, згідно з дослідженням BBC 2016 року, майже 80% жителів Сполученого Королівства як і раніше вважають, що королева грає важливу релігійну роль, і, на думку 73% респондентів, вона повинна залишатися главою Церкви [42].

І останнім хотілось би навести опитування, яке автор роботи вважає найбільш доцільним для розгляду даної теми [15].

«Чи впливає на Вашу думку про королівську родину те, що Ви читаєте в засобах масової інформації?»:

Так – 47% Ні - 53%

4.2. Образ королівської родини в очах громадян держави станом на 2018 – 2021 роки

Здається, що кожен, від малого до великого, обожнює найвідомішу родину світу. Однак, чи завжди так було? Зовсім ні. Якщо у 1980-х роках 65% людей вважали за необхідне існування монархії, то до 2006-го року кількість прихильників зменшилась до 27% [50].

Проте згідно зі статистикою 2018 року популярність та вплив Віндзорів не просто підвищився, а значно перевищив дані 1980-х. Наразі 77% британців підтримують і поважають символ Британії.

Що є причиною таких «американських гірок» і хто рятує монархів?

Через події Другої світової війни та замкненість королівської сім'ї прихильність британців почала затихати. Однак нововведення під час коронації Єлизавети II, а саме телевізійна трансляція, все повернула на свої місця.

Про принцесу Діану говорили, говорять і говоритимуть ще довго. Принцеса стала улюбленицею британців — Королева сердець. Ідеал відкритості та людяності. Вона допомагала хворим на СНІД, активно займалась благодійністю, завдяки чому наблизила королівську сім'ю до народу. Смерть принцеси вразила весь світ. Люди безперестанку несли квіти до Букінгемського палацу. Прапори опущені, Діану хоронили як королівську особу. Трансляцію події переглядало 2,5 млрд.

Поява Герцогині Кембриджської стала новою надією Віндзорів. Кейт стала для британців другою Діаною. Благодійність, міжнародні візити, простота та щирість — те, за що люди люблять її. Більшість жінок та дівчат із захопленням вивчають образи герцогині.

Її протилежністю стала Меган Маркл, яка, як стверджують британці, перевернула все з ніг на голову і переманила принца Гаррі. Пара постійно кидає виклики світу та монархії, які, безумовно, привертають увагу та викликають обговорення навколо подібного осучаснення застарілих правил та норм.

Що стосується королеви, то їй завжди дуже важливо відповідати очікуванням її підданих, так як у сучасному світі все вирішує імідж. Єлизавета II, як і її супровід, завжди повинні бути одягнені належним чином, з бездоганим смаком і відповідати характеру заходу. Перебуваючи на престолі вже більше 60 років, королева Єлизавета II, є символом стабільності. За статистикою, наведеною в результаті дослідження телеканалу Sky News 2021 року [52], 58% підданих Єлизавети II довіряють

королеві більше, ніж будь-якому іншому політику. Згідно з опитуванням, проведеним в березні 2021 року чотири з п'яти британців позитивно ставляться до королеви, і майже дві третини виступають за збереження монархії, хоча серед 18-24-річних підтримка нижче. А 70% жителів Великобританії виступають за збереження монархії навічно і 73% опитаних вважають монархічний інститут невід'ємною частиною британської культури. При цьому 61% впевнений, що даний інститут грає важливу роль у функціонуванні британського суспільства.

Британці, як і раніше хочуть, щоб королева залишалася на своїй посаді, коли монарху виповнюється 95 років. Незважаючи на те, що королева набагато старша того віку, коли більшість людей виходить на пенсію, дві третини британців (64%) хочуть, щоб вона залишалася на своїй роботі до кінця свого життя. Тільки п'ята частина населення (19%) вважає, що їй слід піти з престолу.

Хоча Вільям - набагато більш популярна фігура, ніж Чарльз, громадська думка про те, хто повинен змінити королеву, розділилися. Приблизно двоє з п'яти осіб (37%) вважають, що принц Чарльз повинен стати королем, коли вона вийде на пенсію, в той час як така ж кількість (34%) хотіли б, щоб трон перейшов до онука Вільяму. Кожна шоста людина (17%) вважає, що після королеви не повинно бути монарха (див. Рисунок 2.1) [60].

Britons are split on who should succeed the Queen

Thinking about the future monarch, which of the following would you prefer? %

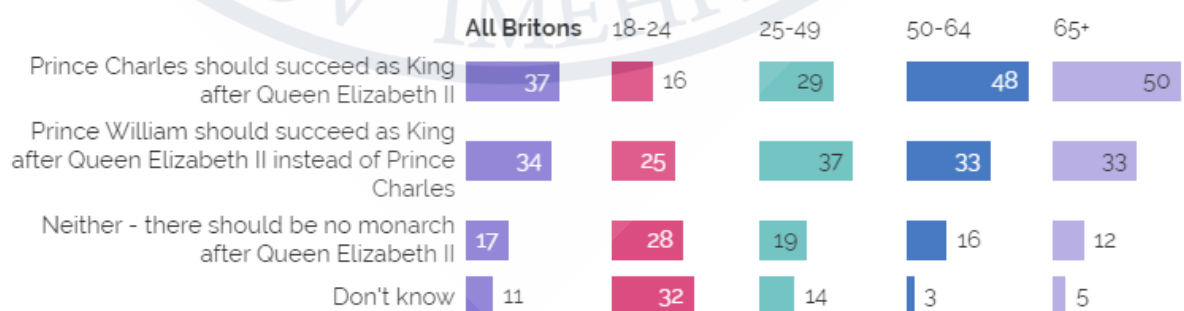

Рисунок 2.1. – Опитування YouGov щодо того, хто повинен стати наступником королеви

Однак поки ж Віндзори тримають марку. Опитування, проведене в квітні 2021 року газетою Daily Express[], показало, що 60% з опитаних кількох тисяч британців вважають королеву Єлизавету найбільш надихаючою публіку на тлі викликів коронавірусу членом королівської сім'ї. Слідом за нею йдуть Вільям і Кетрін (27%).

У ситуації, що склалася з герцогами Сассекськими, доволі цікаво дослідити тенденцію зміни їх популярності серед населення держави та преси та як це впливає на інших членів родини. У січні 2020 року було проведено опитування населення «Ви підтримуєте або заперечуєте проти рішення герцога і герцогині Сассекському (Гаррі і Меган) «відступити» від своїх ролей в королівській родині?», в якому 45% підтримали це рішення, 26% були за протидію цьому, і 29% не знали що відповісти (див. Рисунок 2.2) [62].

Do you support or oppose the Duke and Duchess of Sussex's (Harry & Meghan's) decision to "step back" from their roles in the Royal Family?

All adults (1320 GB adults - Jan 9, 2020)

YouGov | What the world thinks

yougov.co.uk

Рисунок 2.2. – Опитування YouGov про підтримку рішення герцогів Сассекських «відійти» від королівської родини

YouGov у квітні 2021 року провело дослідження [61], в якому визначило, що принц Едвард і принц Чарльз отримали найбільше зростання

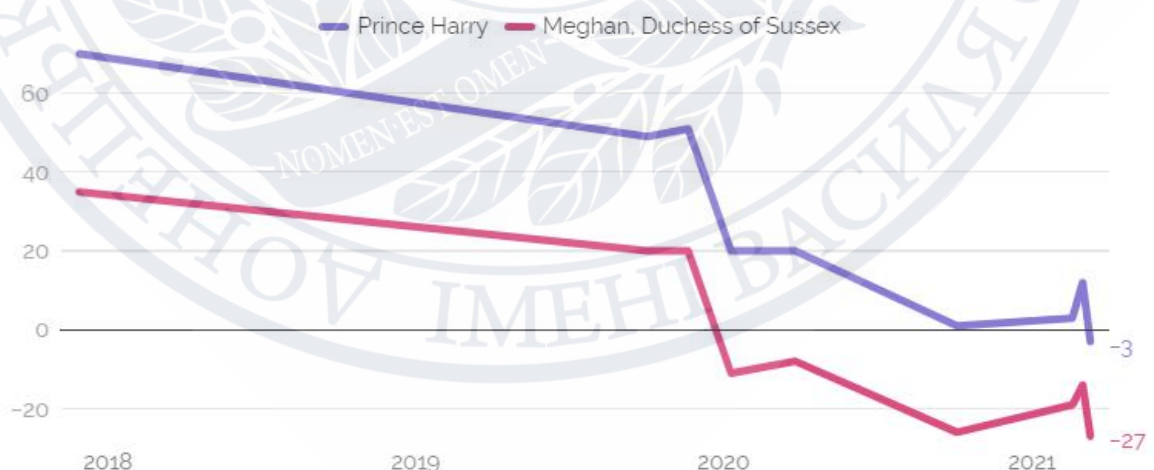
позитивної думки, в той час як Гаррі і Меган - єдині члени королівської сім'ї, які не побачили сприятливого зростання.

Опитування березня 2021 року вказують на те, що громадська думка про Гаррі і Меган впала до нового мінімуму після інтерв'ю Опри Уінфрі. Зараз все більше людей негативно ставляться до принца Гаррі, в той час як громадська думка про інших високопоставлених членів королівської сім'ї в основному залишається незмінною.

Гаррі і Меган не витримали критики під час інтерв'ю Опри. Вони заявили про расистські настрої з боку членів королівської сім'ї і преси і розповіли про боротьбу Меган з її психічним здоров'ям. Але останні дані YouGov показують, що це не принесло парі ніяких послуг публіці. Незважаючи на те, що їхні рейтинги популярності трохи підвищилися перед інтерв'ю, з тих пір вони знову знизилися і зараз знаходяться на найнижчому рівні за всю історію (див. Рисунок 2.3) [63].

Harry and Meghan's popularity falls to the lowest level ever after Oprah interview

Thinking about the royal family, for each of the following please say whether you have a positive or negative opinion of them? Net figure

YouGov

Latest update: 11 March 2021

Рисунок 2.3. – Дослідження YouGov популярності герцогів Сассекських до і після інтерв'ю Опри Уінфрі

Останні дані YouGov [62] показують, що 45% британців позитивно ставляться до принца Гаррі, а 48% ставляться до нього негативно, що дає чисту оцінку -3. Оцінки Меган також значно впали. Тільки троє з десяти чоловік (31%) ставляться до неї позитивно, тоді як більшість 58% ставляться до неї негативно. Це означає, що у неї чистий рейтинг -27.

Громадська думка про пару постійно змінювалося в залежності від вікових груп. Більшість 18-24-річних (55%) люблять Меган, і тільки третина (32%) не люблять її. Те ж саме і з Гаррі: троє з п'яти британців у віці від 18 до 24 років (59%) позитивно ставляться до нього, і тільки троє з десяти (28%) його не люблять. Навпаки, більшість людей у віці 65 років і старше не люблять як Гаррі (27% позитивних проти 69% негативних), так і Меган (13% проти 83%).

Незважаючи на те, що британці розділилися в думках щодо того, чи справедливо королівська сім'я ставилася до Гаррі і Меган, дані свідчать про те, що цей скандал не завдав шкоди популярності інших членів королівської сім'ї. В останні дні багато королівських коментаторів міркували про те, що буде означати суперечка для монархії.

На перший погляд, результати опитування показують, що громадська думка істотно не змінилося. Понад три з п'яти чоловік (63%) вважають, що в Великобританії повинна залишатися монархія, в порівнянні з 67% в жовтні минулого року. Тим часом чверть (25%) зараз хочуть обрати главу держави в порівнянні з 21%.

Останні дані про прихильність королівської сім'ї YouGov [61] показують, що репутація більшості членів королівської сім'ї покращилася з часу попереднього опитування в середині березня 2021 року. Це являє собою повернення до форми для принца Чарльза, позитивні рейтинги якого впали на вісім пунктів до 49% в період з 2 по 11 березня, коли Гаррі і Меган

розповіли про свої невдачі з королівською родиною в інтерв'ю Опрі Уінфрі (див. Рисунок 2.4) [61].

Public opinion of most senior royals has improved since mid-March

Thinking about the royal family, for each of the following please say whether you have a positive or negative opinion of them? %

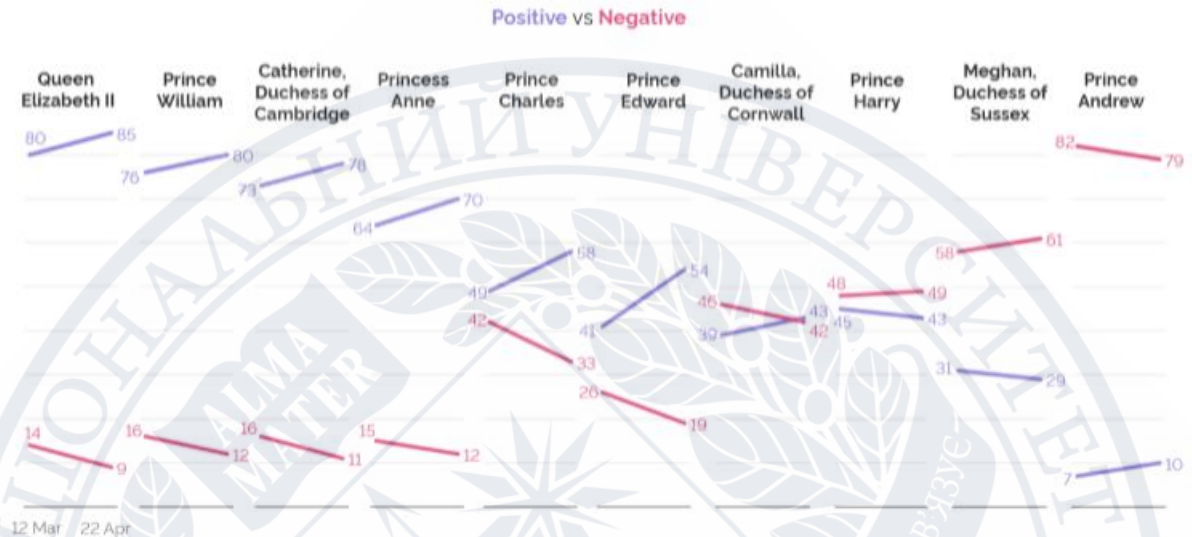

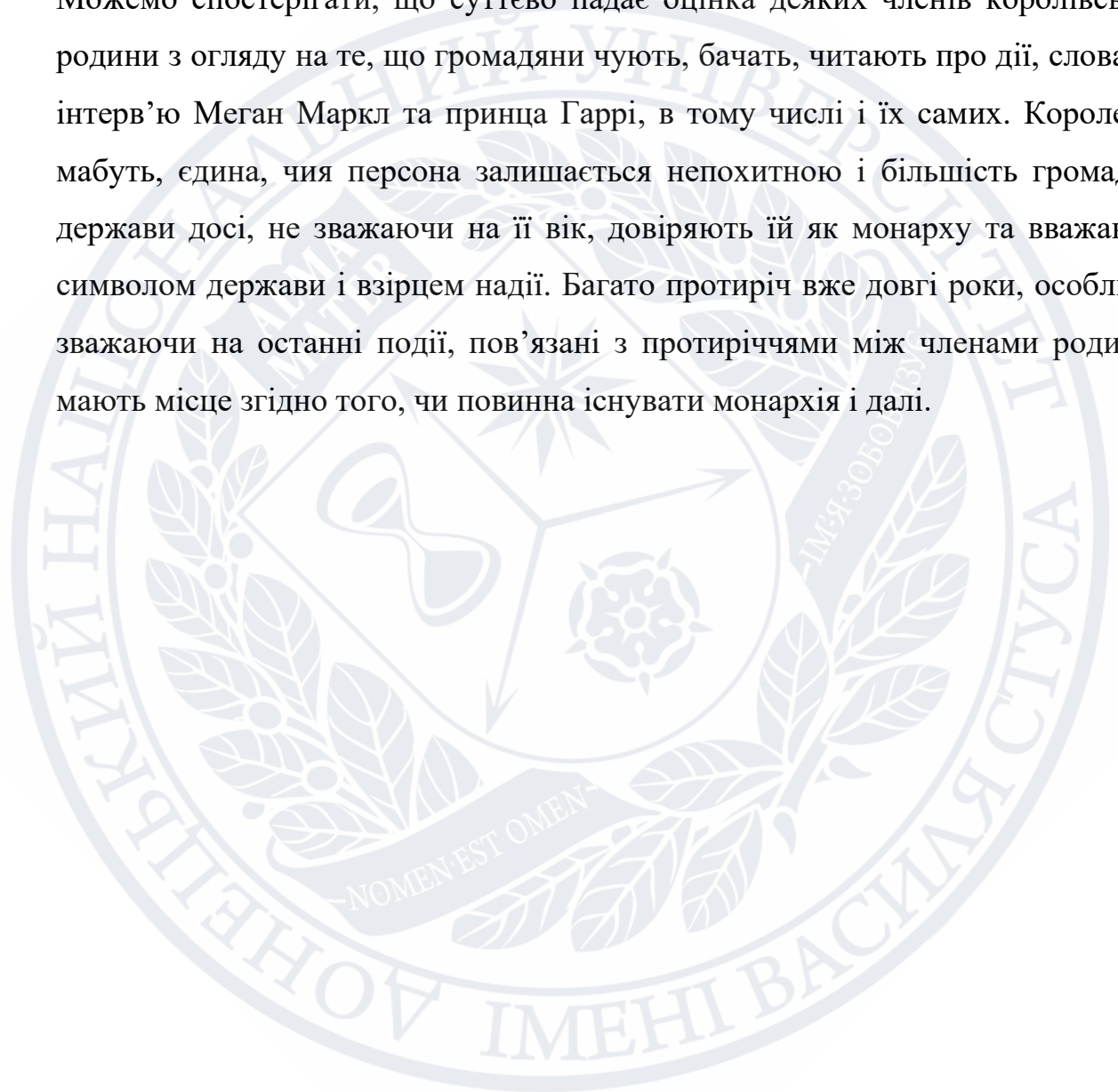
Рисунок 2.4. – Опитування YouGov щодо позитивної та негативної думки до кожного з членів королівської родини.

Близько 85% публіки тепер позитивно ставляться до королеви Єлизавети II, яка залишається найпопулярнішим членом королівської родини, в порівнянні з 80%. Тільки 9% британців негативно ставляться до королеви, в порівнянні з 14%.

Гаррі і Меган - єдині члени королівської сім'ї, чиї рейтинги не сильно змінилися. Дві п'ятих британців люблять Гаррі, а половина (49%) не любить його, що аналогічно березня (45% проти 48%). Троє з десяти (29%) люблять Меган, а троє з п'яти (61%) не люблять її - також аналогічно її попередніми оцінками (31% проти 58%).

Підводячи підсумок можна сказати, що, згідно з усіма вищенаведеними опитуваннями, досить важко визначити однозначну позицію британців щодо ролі, місця, збереження королівської сім'ї і діючого монарха в тому числі як таких. Цікавим є факт, що «за» більше голосів родина отримує від людей

похилого віку, що звикли і пам'ятають історію своєї держави, тоді як молоде покоління «дивиться в майбутнє» і виступає проти старих порядків. Також дані соціологічних опитувань показують, що найважливішими факторами впливу на громадську думку є і залишаються гучні події, пов'язані з членами королівської родини, що так полюбляють і широко висвітлюють ЗМІ. Можемо спостерігати, що суттєво падає оцінка деяких членів королівської родини з огляду на те, що громадяничують, бачать, читають про дії, слова та інтерв'ю Меган Маркл та принца Гаррі, в тому числі і їх самих. Королева, мабуть, єдина, чия персону залишається непохитною і більшість громадян держави досі, не зважаючи на її вік, довіряють їй як монарху та вважають символом держави і взірцем надії. Багато протиріч вже довгі роки, особливо зважаючи на останні події, пов'язані з протиріччями між членами родини, мають місце згідно того, чи повинна існувати монархія і далі.

ВИСНОВКИ

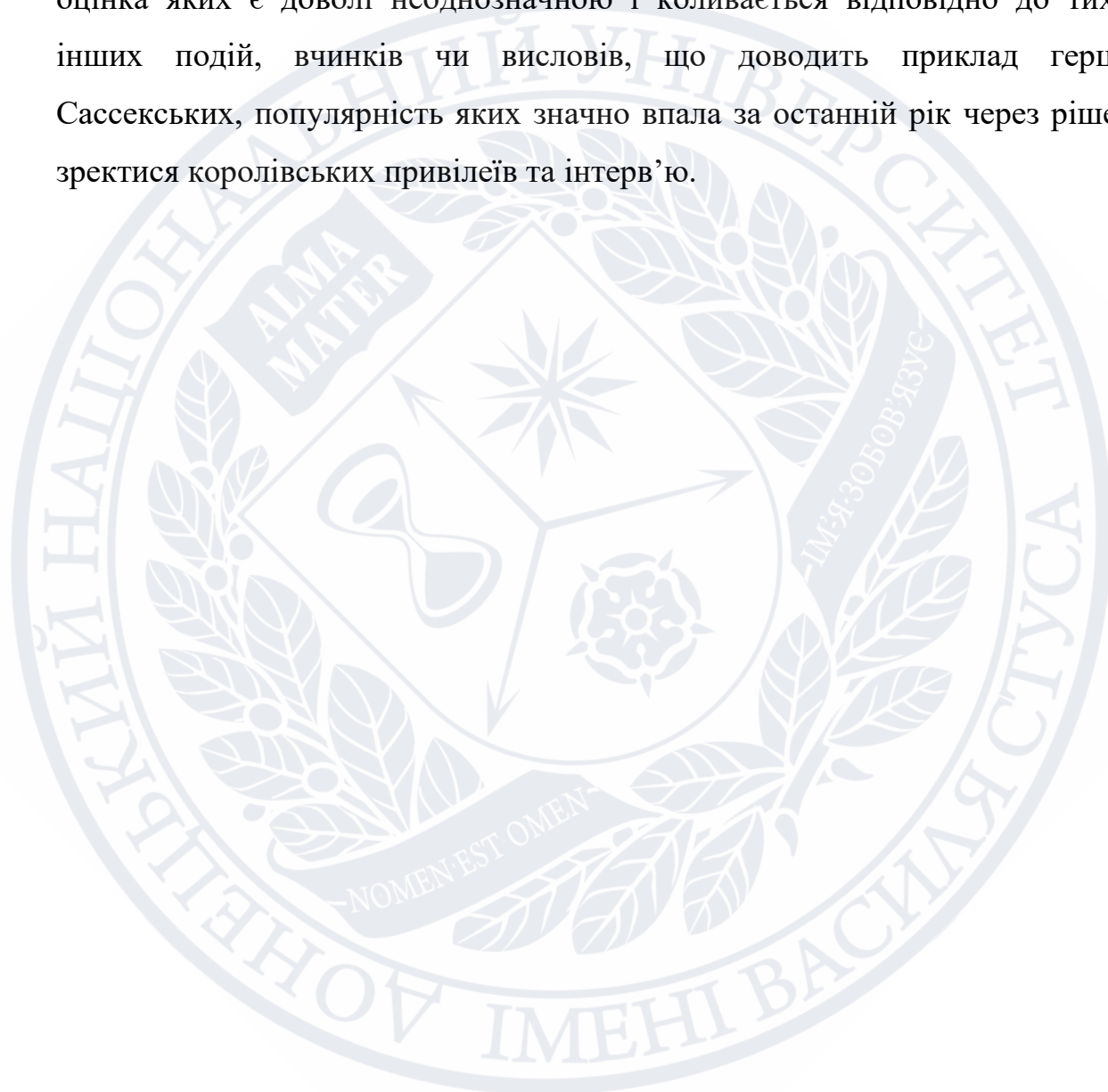
Отже, досліджуючи сучасний медіа образ британської монархії можна дійти висновку, що він був і залишається доволі суперечливим. Нині всім достеменно відомо, яку позицію займає Велика Британія на міжнародній арені та який образ має її голова – діючий монарх та королівська родина. Проте сучасний імідж королівської родини формувався поступово, століттями, і далеко не завжди він був позитивним. Багато в чому відповідальність за це несуть засоби масової інформації, що так полюбляють придворні інтриги. Варто визнати, що вони залишають за собою право певною мірою формувати світовий медійний образ британської королівської родини і, завдяки цьому, мають неабиякий вплив на масову свідомість.

ЗМІ були і залишаються для Букінгемського палацу інструментом спілкування зі своїми підданими. Преса, в свою чергу, здавна використовувала монархію для залучення читачів і глядачів. У підсумку, на думку автора, сторони формували взаємовигідні відносини, зокрема за рахунок неформальних угод. Однак з розвитком інтернет-видань і соцмереж відносини монархії з таблоїдами почали псуватися. Крім того, світ почав ділитися. Дане дослідження показує, що висвітлення і створення образу британської королівської родини має, як мінімум, три сторони. Ситуація навколо герцогів Сассекських набула міжконтинентального значення, і тому з подвійною силою подіями навколо них самих і їх рідних почали цікавитися американські ЗМІ, що виступають в ролі таких собі «критиків», надаючи своїм публікаціям стосовно дій членів родини певного забарвлення, в якому герцоги перебувають більше в ролі постраждалої сторони, і виправдовують чи обговорюють їх вчинки, певним чином, в контексті дискримінації Меган Маркл та її сина через колір шкіри з боку королівських осіб та її боротьби за свої права. На противагу їм виступають британські медіа, з якими у монархії існують доволі тривалі стосунки, що будувалися десятиліттями і завжди були нестійкими. Будучи неодноразово засудженими за переслідування

королівських осіб, щоразу знову налагоджуючи з ними зв'язки, зараз майже жодна публікація британських видань не обходиться без обговорення кожного наступного кроку принца Гаррі і Меган Маркл і досить прямих звинувачень чи осуду в їх сторону. Звісно, не оминають вони увагою і постать улюбленої королеви, її сина та герцогів Кембриджських. Самі ж члени королівської родини розуміють важливість фактору публічності і намагаються контролювати її, створюючи та ведучи власні сторінки в соціальних мережах. Таким чином вони намагаються показувати себе народу з іншого боку, мають можливість виправдовувати себе і показувати власну позицію після гучних заголовків у таблоїдах, бути ближчими до суспільства, спілкуватися та ділитися моментами свого життя.

У гонитві за «кліками» й місцем у пошукових результатах видання стали ставити наперед кількість публікацій проти їхньої якості. Згадуючи приклад принцеси Діани і її трагічну смерть, тепер ми можемо спостерігати подібну ситуацію з її молодшим сином принцом Гаррі, який, під тиском публічності і залежності життя королівської персони, престолонаслідника, разом зі своєю дружиною Меган Маркл прийняв рішення відмовитись від своїх обов'язків і віддалитися від родини. Дилемою цієї ситуації є те, що хоча ЗМІ частково слугували здійсненню цього задуму, тепер подружжя підпало під ще більший, міжконтинентальний, інтерес до свого життя, піддаючись критиці і засудженню з одного боку, і виправданням та підтримці з іншого. Того ж зазнають й інші члени королівської родини. Саме багатозначність і різноманітність образу сім'ї в британських та американських медіа, порівняна в роботі, вказує на його нестійкість. Ще одним «наріжним каменем» в цій ситуації стала всесвітня пандемія COVID-19, що не оминула навіть їх і тепер королева та її рідні розуміють, наскільки важливим є зберігати свій імідж в очах громадян держави, щоб залишатися для них оплотом сили і надії. Врешті решт, соціологічні опитування, проведенні в різні роки, дали змогу виявити, що громадяни Великої Британії, здебільшого,

залишаються вірними своїм ідеалам, усіма силами підтримають розвиток монархії і переконані, що королівська сім'я є важливим елементом у політиці й культурі держави та буде існувати ще десятки років. Королева для них і по нині залишається улюбленою персоною, оплотом і надією держави, довіра до якої залишається все такою ж високою. На відміну від інших членів родини, оцінка яких є доволі неоднозначною і коливається відповідно до тих чи інших подій, вчинків чи висловів, що доводить приклад герцогів Сассекських, популярність яких значно впала за останній рік через рішення зректися королівських привілеїв та інтерв'ю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. «Фірма»: хто і як керує королівською родиною Британії. *BBC*. 20221. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/features-56474697?at_custom4=8DAE6206-8A52-11EB-AC22-3D6C0EDC252D&at_campaign=64&at_custom1=%5Bpost+type%5D&at_custom3=BBC+News+Ukraine&at_custom2=facebook_page&at_medium=custom7
2. «История о семейном кризисе»: СМИ об отказе принца Гарри от привилегий. *BBC*. 2020. URL: <https://www.rbc.ru/politics/13/01/2020/5e1c5eb99a794753bacc0dd1>
3. Ангелова М.М. Монархия в современной Великобритании. Научные труды Московского педагогического государственного университета. Серия: Гуманитарные науки. -М.: 2005. -С. 292-297.
4. Брэдфорд С. Елизавета II. М.: Вагриус, 1998. 270с.
5. В Великобритании произошел «Мегсит». *Kommersant*. URL: <https://www.kommersant.ru/doc/4215229>
6. Єлизавета II оприлюднила остаточне рішення щодо Меган Маркл та принца Гаррі. *The Telegraph*. 2020. URL: https://24tv.ua/lifestyle/yelizaveta_ii_oprilyudnila_ostatochne_rishennya_sh_hodo_megan_markl_ta_printsa_garri_n1265849
7. Заборонену документалку про королівську сім'ю вилучили з інтернету. *BBC*. 2021. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-55877008>
8. Как живет королевская семья Британии. *Redenchen, YouTube*.. Доступно: 15 лютого 2018. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Ujk5im45sQo>
9. Королева Елизавета II сделала заявление о выходе принца Гарри и Меган Маркл из монаршей семьи. *The Times*. 2020. URL: <https://tsn.ua/ru/svit/koroleva-elizaveta-ii-sdelala-zayavlenie-o-vyhode-princa-garri-i-megan-markl-iz-monarshey-semi-1473603.html>

10. Кризис в королевской семье | Что случилось? *Легенда, YouTube*.
Доступно: 13 січня 2020. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=QubZR2rSH90>
11. Кто есть кто в королевской семье Великобритании. *Лучшие и самые последние новости. YouTube*. Доступно: 24 травня 2018. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=3Ome62xSO4Q>
12. Кэмпбелл Дж. Королева Елизавета II. Биография. Н.: Клуб Касталия, 2002. 346с.
13. Меган Маркл считает, что королевская семья оскорбила ее. *BBC News*. 2020. URL:
<https://24tv.ua/lifestyle/ru/megan-markl-schitaet-cto-korolevskaja-semja-oskorbila-ee-smi-n1289067>
14. Надеть корону. Как британская королевская семья переживает пандемию. *Forbes*. 2021. URL: <https://www.forbes.ru/forbeslife/401347-nadet-koronu-kak-britanskaya-korolevskaya-semya-perezhivaet-pandemiyu>
15. Новоселецкая Л. 33 знатных имени. Кто есть кто в королевской семье Великобритании. *Focus*. 2019. URL: <https://focus.ua/lifestyle/444627-kto-est-kto-v-korolevskoi-seme-velikobritanii>
16. Одинцова А. Отказ от монарших полномочий. Как на решение принца Гарри и Меган Маркл реагируют в королевской семье и прессе. *НВ World*. 2020. URL: <https://nv.ua/world/countries/princ-garri-i-megan-markl-skladyvayut-korolevskie-obyazannosti-reakciya-korolevy-i-chlenov-semi-na-zayavlenie-50063223.html>
17. Остапенко Г.С., Прокопов А.Ю. Новейшая история Великобритании: XX – начало XXI века: учеб. Пособие. М.: ИНФРА-М, 2012. 472 с.
18. Офіційна сторінка британської монархії на порталі Facebook. URL:
<https://www.facebook.com/TheBritishMonarchy>
19. Офіційна сторінка британської монархії на порталі Instagram. URL:
https://www.instagram.com/britroyal_rus/

20. Офіційна сторінка британської монархії на порталі Twitter. URL: <https://twitter.com/royalfamily>
21. Офіційна сторінка британської монархії на порталі YouTube. URL: <https://www.youtube.com/user/TheRoyalChannel>
22. Офіційна сторінка герцогів Сассекських на порталі Instagram. URL: <https://www.instagram.com/sussexroyal/>
23. Офіційний сайт британської монархії. URL: <https://www.royal.uk/>
24. Полякова А.А. Её Величество королева Великобритании Елизавета II. Взгляд на современную британскую монархию. М.: ИП Астапов, 2016. 35с.
25. Полякова А.А. Роль монархи во внутренней и внешней политике Великобритании в конце XX – начале XXI века. Москва, 2015. 281 с.
26. Принц Гарри и Меган Маркл решили сложить с себя королевские полномочия - что это значит. *The Guardian*. 2020. URL: <https://apostrophe.ua/article/lime/events/2020-01-08/prints-garri-i-megan-markl-reshili-slojit-s-sebya-korolevskie-polnomochiya---chto-eto-znachit/30213>
27. Принц Гарри прокомментировал отказ от королевского титула. *DW*. 2020. URL: <https://www.dw.com/ru/%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BD%D1%86->
28. Свобода слова или право на частную жизнь: королевская семья против британской прессы. *Sunday*. 2018. URL: <https://esquire.ru/articles/138394-svoboda-slova-ili-pravo-na-chastnuyu-zhizn-korolevskaya-semya-protiv-britanskoy-pressy/>
29. There Is, in Britain, a Very Big Silence Around Race. *The New York Times*. 2021. URL: <https://www.nytimes.com/2021/03/11/world/europe/britain-race-meghan-harry.html?searchResultPosition=33>
30. A speech by The Duke of Cambridge at the 2018 Tusk Conservation Awards, London. 8 November 2018. URL: <https://www.royal.uk/speech-duke-cambridge-2018-tusk-conservation-awards-london>

31. Billig M. Talking of the Royal Family, London: January 1999. 29- 46 p.
32. Clarke, Michael 1992: "A British View." In: European Détente: A Reappraisal, edited by Richard Davy. London: Sage Publications, pp. 86-113.
33. Collie M. What's next for the monarchy after Prince Harry, Meghan Markle 'step back' from royal duties. *Global news*. 2018. URL: <https://globalnews.ca/news/6387228/meghan-markle-prince-harry-leave-royal-family/>
34. Coronavirus: Queen pictured outside for first time since lockdown. *BBC*. 2020. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-52869709>
35. Ditter P. Mediating the Royal Family. Public Relations, Social Networks and Media Images of British Royalty since 1997. *Examination Thesis*, 2013. URL: <https://www.grin.com/document/288264>
36. How social media became the most powerful tool in the British royal family's playbook. *Independent*. 2018. URL: <https://www.independent.ie/style/celebrity/celebrity-features/how-social-media-became-the-most-powerful-tool-in-the-british-royal-family-s-playbook-38128710.html>
37. How the Royal Family Is Stepping Up Its Social Media During Quarantine. *Daily Mail*. 2020. URL: <https://www.dailymail.co.uk/home/index.html>
38. How the Royal Family's love of photography kept the monarchy alive. *The Telegraph*. URL: <https://www.telegraph.co.uk/royal-family/2020/03/13/royal-family-s-love-photography-kept-monarchy-alive/>
<https://today.yougov.com/>
39. Ipsos MORI. Royal Family Poll. King's College London. November, 2019. URL: <https://www.ipsos.com/ipsos-mori/en-uk/royal-family-monarchy-trends-index-page>
40. Ipsos MORI. Royal Family Poll. 2020. URL: <https://www.ipsos.com/ipsos-mori/en-uk/royal-family-monarchy-trends-index-page>
41. Ipsos MORI. Royal Family/Monarchy Trends - Index Page. 2020. URL:

- <https://www.ipsos.com/ipsos-mori/en-uk/royal-family-poll-1>
42. Meghan and Harry: Questions the US had about Oprah interview. *BBC*. 2021. URL: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-56328790>
43. Neil Blain. Media monarchy and power the postmodern culture in Europe. Hugh O'Donnel . The Cromwell Press. Wiltshire: 2003, 216p.
44. Opinion: The royal family saga is a mirror of America. *The Washington Post*. 2019. URL: <https://www.washingtonpost.com/opinions/2021/03/09/royal-family-saga-is-mirror-america/>
45. Queen Elizabeth II Speech. From 1947 To 2018. 22 May 2018. URL: <https://www.royal.uk/speeches?>
46. Queen Elizabeth's Special Birthday Parade Canceled for Second Year in a Row amid COVID-19. *People*. 2021. URL: <https://people.com/royals/queen-elizabeth-birthday-parade-trooping-the-colour-canceled-second-year-covid/>
47. Queen of the world S01E02 - Royal Family documentary film (Oct 02, 2018). *Live TV SHOWS, YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=UGk88TzO8Do>
48. Questions, questions: What's next for Prince Harry & Meghan? *AP News*. 2020. URL: <https://apnews.com/article/entertainment-princess-diana-prince-harry-international-news-europe-23543f6aed9112d93d5b25164366120d>
49. Royal Family LIVE: Meghan's new project backfires spectacularly - 'Using title to sell!'. *Express*. 2020. URL: <https://www.express.co.uk/news/royal/1431884/royal-family-news-meghan-markle-new-book-prince-harry-royal-news>
50. Royalty TV: UK monarchy and television have complex ties. March 6, 2021. *The Guardian*. URL: <https://apnews.com/article/uk-monarchy-tv-complex-ties-7a0403bce5f1c94f2dd1990938988d6d>
51. Salimova R.M. An insight into the british monarchy. Bulletin of SUSU. Linguistics series. 2020. Vol. 17, No. 4. P. 12–15
52. Social Media Community Guidelines. *Sky News*. URL:

- <https://www.royal.uk/social-media-community-guidelines>
53. Sonkova M. Public Image and Perception of Current British Royal Family. Masaryk University Faculty of Arts. Department of English and American Studies . London: 2014, 34 – 186.
54. The British Monarchy and the Media. *The Times*. 2018. URL: <https://englishcpge.jimdofree.com/ec1-2015-2016/unit1-the-british-monarchy-and-the-media/>
55. The Royal Family Channel. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/user/royalweddingchannel?pbjreload=10>
56. The Royal Family. Facebook. URL: <https://ukua.facebook.com/TheBritishMonarchy>
57. The Royal Family. Official. URL: <https://www.royal.uk/>
58. What Michelle Obama had to say about Meghan’s claims of racism within the British royal family. *The Washington Post*. 2021. URL: <https://www.washingtonpost.com/world/2021/03/16/michelle-obama-meghan-interview/>
59. Will the monarchy survive the death of the Queen? *The Times*. 2019. URL: <http://www.gq-magazine.co.uk/article/the-queen>
60. With ‘Megxit,’ Harry and Meghan aim to control media image. *AP News*. 2020. URL: <https://apnews.com/article/prince-harry-ap-top-news-international-news-celebrities-north-america-28a1e3d47d7df2e63adf055fa3745fdd>
61. YouGov. What the world thinks. British Royal Family. URL: <https://yougov.co.uk/topics/politics/survey-results/daily/2020/01/09/f8082/1>
62. YouGov. What the world thinks. What Great Britain thinks of Queen Elizabeth II. URL: https://yougov.co.uk/topics/politics/explore/public_figure/Queen_Elizabeth_II
63. YouGov. Who should succeed as King after Queen Elizabeth II? URL: https://yougov.co.uk/topics/politics/explore/public_figure/Queen_Elizabeth

II

64. Zaperta E. The British media and the monarchy// The press perception of Queen Elizabeth II in the UK 1997-2007 // Master thesis in the MBS Course 2006/2008. Berlin: 20 January 2008, 77 - 157 pp.

